

TT18

Siedlinghausen

Oberkirchen

Saalhausen

Finnentrop

15-20 oktober

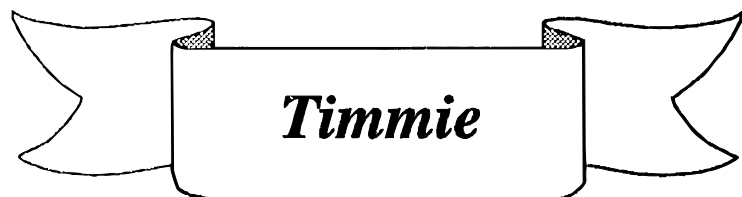
1994

TT18-1994

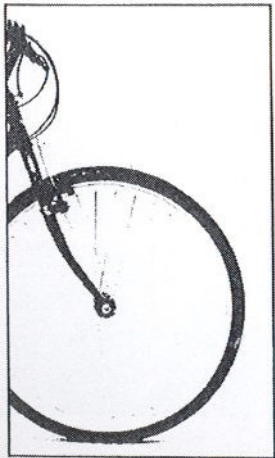
- 2 VooruiTsicht**
- 4 Vertrek, vertraging en vlammen**
zaterdag-Els
- 11 Moeflons, mist en meelballen**
zondag-Irene
- 19 De bedwinging van de Härdler**
maandag-oom Jan
- 27 Frisse familie-flaters**
dinsdag-Jan Willem
- 34 Timmie**
woensdag-Ron
- 39 Afzien, afscheid en aankomst**
donderdag-Marion
- 44 TTerugblick**
- 46 Colofon**
- 46 TTogram**

VooruiTTsicht

Waarin de mentale voorbereiding op de TT zich op de fiets afspeelt, de route tot gewichtige rugzakken leidt, en de voortplanting het deelnemersveld reduceert.

Stel je voor, beste lezer, stel je voor een mistige vroege septembermorgen waarop ik in alle rust de dagelijkse fietstocht naar mijn werkplek onderneem. De herfstige ochtendnevens, die het zicht op een gelig zonnetje belemmeren, doen me mijmeren over de TT die weer onafwendbaar naderbij komt. Na een half uurtje fietsen wordt mijn rust echter plotsklaps verstoord door een stem, die roept: "Wij gaan ook mee met de TT!". Wakker geschrokken uit mijn overpeinzingen kijk ik om me heen, maar afgezien van de tamelijk

atletische fietser die me zojuist passeerde is er niemand te zien. Dit voorval zou ik allang vergeten zijn als niet een week later op dezelfde plek iets dergelijks gebeurde. Nu werd in mijn meditatief moment inge-

broken met de uitroep: "Heb je je rugzak al gepakt?". Opnieuw schrok ik op, keek rond, en zag dezelfde ietwat kalende fietser die ik een week eerder had opgemerkt. Ik besteedde verder geen aandacht aan dit voorval en vervolgde mijn weg. Weer een dag of tien later verlichtte een stralend opkomende zon bij een nazomerse temperatuur de kleurende bomen langs mijn weg. Ik bedacht me net hoe prettig het zou zijn om ook eens een warme TT mee te maken, toen ten derden male de stem klonk: "Zouden we dit weer houden bij de TT?" Verbijsterd vroeg ik mij af wie mijn gedachten had geraden, maar rondkijkend zag ik slechts het fietsend silhouet van een klerk, die, zo stelde ik me voor, bijvoorbeeld bij de afdeling inkoop van een drankenfirma zou hebben kunnen werken. Het vervolg laat zich raden. Op de ochtend van TTvertrek herkende ik in de net als ik tamelijk atletische, enigszins kalende klerk een eveneens aangevrijde Reintjesneef en eveneens TTreisgenoot, die net als ik het vroege ochtenduur eveneens fietsend wijdde aan een eveneens grondige mentale voorbereiding op de TT.

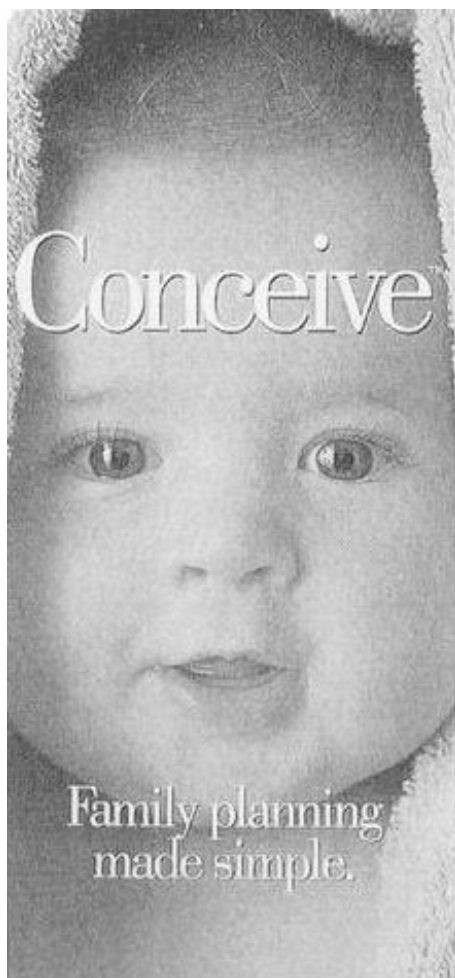
Maar laten we niet op de zaken vooruitlopen. De regelavond vooraf stond deels in het teken van het afscheid van Evelien, die met haar ingenieur spoedig naar het andere eind

van de wereld zou afreizen. Het spreekt vanzelf dat het dichten van een passend vers enige tijd in beslag nam. Vervolgens werd het Rothaargebiete ons nieuwe reisdoel op grond van nostalgische overwegingen van oom Jan. Reeds in 1980 werd dit gebergte door de TT aangedaan. Jan Willem had voor deze tweede versie een nogal verlaten route uitgestippeld, waardoor maar liefst vier warme maaltijden en per persoon minstens anderhalve liter water meegedragen moesten worden. Daarom werd ook besloten de Primi en Optimi thuis te laten en de lichtere benzine-branders mee te nemen. Wie dacht dat dit tot minder steekvlammen zou leiden, zou bedrogen uitkomen.

De voorbereiding van de achttiende TT werd verder doorkruist door de onzekerheid over de deelnemerslijst van deze TT. Het aantal deelnemers lijkt namelijk zichtbaar onder de geboortegolf van vorig jaar, die als de voortekenen niet bedriegen echter nog steeds voortduurt. Het begint inmiddels traditie te worden dat elk jaar een achterkleinReintje de TT in de baarmoeder meemaakt. De family planning neemt een grote vlucht, en het is opmerkelijk hoe dit zelfs de deelname aan de TT beïnvloedt. Ook na deze

avond veranderde er nog het een en ander in de deelnemerslijst, omdat Albert op het laatste moment de overigens bewonderenswaardige keuze voor zijn gezin maakte. Hierdoor werd Els genoodzaakt nog snel een evenredige herverdeling van spullen te regelen, en werd oom Jan in zijn gecombineerde functie als treinreisleider en thesaurier met een schier onmogelijke opdracht belast. Maar daarover later meer. Een nogal gemengd gezelschap van cracks (JW/18, OJ/17), dames (Els/15, Irene/13, Jolanda/11, Marion/6) en nieuwlichters (Aldert/3, Ron/2) maakte zich uiteindelijk op voor wat een lange, mistige, heuvelachtige, koude, zonnige, droge, kattige, winderige, en dus fantastische trektocht zou worden.

Oom Jan:	JW/Jo:	Irene/Ron:	Marion/Aldert:	eenieder:
Mirakel kaartentas kompas 1 brood pindakaas 1 grote pan kaarsen borrelglaasjes	tent kaartentas kompas 2 broden boterdoos 1x rijst + prut benzinebrander brandstof 6 dgn. schermplje 2 grote pannen opscheplepel pollepel waterzak broodplank gaslamp kurkrekker foto toestel naaigerij	tent benzinebrander brandstof 6 dgn. schermplje 1 brood 1,5 kg kaas hutspot 9 pers. juspoeder 1x vlees kartelbroodmes 2 theedoeken Albert: 1e dag-soep 3/4 l. hagel puur fles/blikopener 1 theedoek 4 malen worst	tent 1 brood 3/4 l. hagel puur 1 kg. suiker 40 theezakjes kruidenpot kaneel zout! boerenkool + worst 9 pers. juspoeder 1x opscheplepel pollepel waterzak theedoek EHBO unster	loopschoenen reserveschoenen sokken + reserve lange broek(en?) korte broek? warme + dunne trui T-shirt(s)/blouse ondergoed zakdoeken scheerspul handdoek + zeep + kam tandenborstel + pasta warme slaapzak + matje piama + elctr.deken zaklampje + sloopje 2 vuilniszakken, riempjes zitmatje (wind)jack muts + wanten + das regenkleiding regendeuk rugzak/plu bord + mok + bestek waterfles(sen) 1,5 l. p.p.! brood voor hele zaterdag cup a soup/cappuccino WC-papier voor 6 dagen eigen blarenpleisters blokfuit/krant/spelletje pen en papier knijpers, schoenenvet zakgeld creditcard, NS-kaart GELDIG (!) PASPOORT !

Vertrek, vertraging, en vlammen.

Waarin een vroeg vertrek niets lijkt op te leveren, het weerzien met het bos tot verrukking leidt, en de vlammen apocalyptische visioenen oproepen. Word wakker met Els.

Ruim voor zessen: Het is nog donker: of ik heb m'n ogen dicht, of het is erg vroeg ... nee, ik heb ze open, dus ... en dan is het nog te vroeg om wakker te worden. Ssst, nergens over denken, dan gaat het wel over ... zzz ... nee hoor, ik ben echt wakker ... waarom toch? Poging, kletter, dsjing, boem, jewetwel, zo'n bewustzijnsverhelderingsklap waar je acuut klaarwakker van wordt) ... natuurlijk ... TT'94! Uiteraard is het een bijzondere morgen. En dan wordt je gewoon wakker vóór de wekker. Vandaag is helemaal bijzonder, want we hebben, geheel tegen de traditie in, dit jaar afgesproken alom 7.15 uur op het juiste perron te staan. Ja, ja, we stellen een daad vandaag! Het heeft z'n risico's en z'n nadelen, maar we hebben er

Het Grote Genieten... ... begint al thuis!

Afwachten wanneer de wekker afloopt

wat voor over om ook op deze reisdag een stuk te kunnen lopen. Met een uur eerder weg moeten we al om 14.00 uur in plaats van 16.00 uur in het Sauerland op weg kunnen. (Let hier even goed op het voordeel dat we verwachten!) Omdat het nog zo vroeg is heb ik alle gelegenheid een beetje sluimerend te overdenken of de maatregelen die we hebben getroffen om de risico's van dit vroege uur te beperken, voldoende zijn.

1. Een vierquadrubbele controle dat de treinen uit Maarssen, Bilthoven en Houten op tijd te Utrecht CS kunnen aankomen;
2. Het reeds op vrijdag pakken der zakken en uit logeren sturen van een achttal achterkleinReintjes;
3. Een vage "opbelafsprak" voor wanneer de wekker niet afgaat/gehoord wordt, bijvoorbeeld door stroom- of gehooruitval of ontbrekende kinderherrie.

Het moet kunnen lukken. Even flitst door m'n hoofd dat een overnachting op HC ook had gekund, maar dan hadden we ook direct door kunnen reizen naar Sauerland ...en dan Ho, niet weer in slaap sukkelen, actie! 6.15 uur stipt bel ik de thuisbasis der Piersma's. Zonder zich fatsoenlijk voor te stellen roept Aldert door de telefoon dat Marion en hij al bijna weg zijn. Da's mooi! Snel vertrouw ik hem nog even toe dat ik nog in bed zit, met de telefoon en koffie!

**‘Of het
nodig is,
deze
poespas?
Ik denk
het wel’**

6.17 uur stipt bel ik het Prinsenvaleis. Kijk aan, JW stelt zich tenminste even voor. Als hij vertelt dat de rugzakken nu al vol zijn, begrijp ik dat Jo en JW al een fris uurtje staan te pakken en dat het niet vanzelf spreekt dat het Mirakeldak erbij kan. Laat ik oom Jan nog maar niets zeggen... 6.19 uur stipt bel ik het Dassenhol en krijg D'ouwe Das aan de lijn. Daar zijn ze, zo te horen, al een hele morgen bezig geweest. Irene en Ron

hebben ze al gebeld, dus iedereen ligt keurig op schema. Nu de NS nog. Het loopt prima en ook ik ben gereed om naar het station te lopen. Dat wil zeggen, totdat ik erachter kom dat ik m'n bril kwijt ben. Zoeken, een briefje schrijven en de verkeerde sleutels, brengen ongemerkt het tijdschema in gevaar. Zal het dan op mij fout lopen? Onmogelijk, dan maar op de fiets naar het station. Zwabberend met die zak en nog een beetje boos op de grote fietsbeldoppenmaniak uit de buurt (hij nam mijn 4e beldop mee), word ik mij bewust van een prachtige start van de tocht. De stad is nog vredig stil, het is wat fris, maar de zon kondigt zich al in volle glorie aan. De bomen zijn precies in de juiste kleurstelling gekomen, de weervoorspellingen zijn gunstig en de bladeren op de grond nodigen uit om er door te stappen. Kortom, alle dingen zijn gereed... Het is gelukt. 7.15 uur treffen we elkaar in de stationshal. En kijk aan, we hebben zelfs

uitzwaaiers op dit vroege uur. Dat is leuk. Oom Wim, George en tante Georgine. Oom Wim vertelde dat hij toch in de buurt was en doet in ieder geval Jolanda even geloven dat hij in Hoog Catharijne had geslapen. Ron en oom Jan komen met koffie aanlopen en vertellen van een eerste avontuurtje met een andere koffieklant. Deze klant dreigde de vroege koffieschenker iets met z'n genitaliën te doen als hij niets kreeg, maar blijkbaar hebben ze het kunnen sussen. Het wordt tijd om naar perron 9 te gaan. Daar zal de Erasmus 180 met de gereserveerde plaatsen voorrijden. Tante Georgine spreekt de gebruikelijke warme kritische woorden over het passen op fototoestellen, kaartjes, stokken en vader Das zelf, waarmee ze haar liefde voor hem uitdrukt en afscheid neemt van hem en de haar dierbaren. George en oom Wim grappen snel nog allerlei geintjes en dan rolt het Zwitserse luxebeest binnen. We proppen ons naar binnen, zwaaien naar de uitzwaaiers en dan zijn we op weg.

"... und wollen sie vielleicht auf unserer Fahrschein abzeichnen daß wir überhaupt nur mit sechs Personen sind und nicht mit sieben wie den Schein anzeigt, denn ich möchte zu Hause das Geld für ein Person wider zurückfordern. Ja, lieber Freund, sie sehen selbstverständlich sowieso acht Personen zu unsere Gruppe, aber dahinter sitzen meine schwangere Tochter und ihr Freund, aber die sind separat."

ZATERDAG 15 OKTOBER 1994

Sex beste medicijn tegen hysterie bij vrouwen

Jury van zwarten en vrouwen gaat oordelen over O.J.

We hebben twee prachtige vierpersoons, open coupés met rookglas tot onze beschikking. Er zitten vele verborgen luxes en handige, eerst volkomen onzichtbaar weg geklapte, tafeltjes in. We schikken ons gezellig bijeen. Marion chaperonneert de kaartneuroten JW, Aldert en OJ, die nu al elkaar met dikke vingers millimeter weggetjes aanwijzen. Jolanda - vol verhalen over de kinderen - en ik komen terecht bij de aanstaande ouders Irene en Ron. Zo, eerst koffie met lichtgewicht gebak! Kwart over acht, daar zijn we aan toe. De koffiedame zet een vers en heet doorlekkopje op zo'n klaptafeltje. Dat reageert direct op dit gewicht met een kiepbeweging. Recht in Jolanda haar schoot. Ai, dat wordt koelen en verschonen! Kijk aan. Zoals gebruikelijk wordt ook nu weer tijdens de reis zachtjesaan het dagelijkse leven afgeschud met allerlei verhalen - de zogenaamde voorbelevissen - (alhoewel... afschudden... kinderverhalen zullen deze tocht blijven domineren.). Ron en Irene horen lichtelijk stil en verbijsterd aan hoe Jolanda verhaalt over opvoedkundige hoogstandjes, nadat Bas in slechts luttele minuten voor pakweg 3000 gulden schade toebracht aan een auto. Aldert meldt dat hij al wekenlang uit zijn gedachteloze fietsrit naar het werk wordt opgeschrikt door Ron. Deze jongen, in de tegenovergestelde richting fietsend, blijkt hem steeds knalhard

intieme zaken toe te roepen zoals: "We gaan mee!!" en "Het wordt mooi weer!!" De krant meldt dat dikke vrouwen vruchtbaarder zijn en dat seks het beste medicijn tegen hysterie bij vrouwen is. Zo vertrouwd als we zijn met elkaar, wordt direct even openlijk besproken wie er de laatste tijd nogal hysterisch zijn geweest. In mijzelf gniffelend flitst mij door het hoofd dat ik schijn(!)baar de enige vrouw in het gezelschap ben met een behoorlijke geestelijke gezondheid. Oom Jan gaat al rond voor de financiën, kortom, we komen lekker op gang. Het vertrek uit de trein levert nog even een komische noot: Met de woorden van tante Georgine in m'n hoofd, roep ik bij het verlaten van de trein de anderen toe vooral niets te vergeten. Ik vergeet m'n trui. JW die hierom moet lachen, vergeet ook zijn trui. Marion die dat weer ziet... Bij onze eerste overstap in Duisburg blijkt de volgende trein een half uur vertraging te hebben. Ai, net te veel om de trein in ons volgend Umsteigbahnhof Essen, te kunnen halen. Dat wordt improviseren, machinisten bewerken en anti-chambrenen. Een snel calculerende oom Jan berekent dat we met een boemel die 20 minuten later gaat, toch een klein kansje maken, als de volgende trein een enkel minuutje op ons wil wachten. Maar, boemels eigen, verschijnt ook hier een vertraging van 10 minuten. We wachten nerveus af welke trein eerder binnenkomt en staan dus omgehangen klaar om

Großfamilie-Herbstwander-Naturfreunde

toch nog een sprint te trekken naar dat andere perron. Het wordt de boemel, maar we halen het niet. De schade op ons reisplan begint zich af te tekenen. We hadden eigenlijk dus gewoon om half negen kunnen vertrekken. In Essen moeten we ruim een uur wachten op een volgende trein naar Hagen. Dat vraagt om een restauratie bezoek, in de dubbele betekenis van het woord. We vinden daartoe een gelegenheid in het labrynt onder het Essener Bahnhof. Het gebak ziet er niet uit, dus we doen het voorlopig met koffie, heisse chocola en kauwchocola. Oom Jan grijpt zijn kans en betaalt hier met de volle 10 kilo losse Pfennige die hij in de huishoudportemonnee van mevrouw Das heeft zitten. Samen met Marion telt hij het uit, eerst onder het oog van de ons bespiedende camera en daarna nog eens voor de nu intens gelukkige caissière. Omdat, net als in de trein, blijkt dat men ook hier nog op Alberts komst heeft gerekend, betreuren we hier even het niet-meetrekken van velen in het algemeen en enkele hoog geklasseerden in het bijzonder. Ter hunner gedachtenis delen we de koffie die voor Albert geschonken was. Redelijk op tijd vertrekt onze volgende boemel. Het gaat goed en deze trein rijdt ons in 40 minuten pure concentratie, kaartjesknipperij en kromme tenen naar Hagen. Enkele zakken staan in het portaal en rollen om, enerzijds door het boemelen van de trein en anderzijds door de reizigers die hiermee hun ongenoegen over onze zakken uiten. Volgens oom Jan moeten we toch goed opletten, want volgens hem is er een verdachte organisatie die rugzakken uit de trein werpt en met kleine criminele karretjes, die precies op de rails passen, deze zakken opvangt en ... Hier strandt zijn uiteenzetting, want we arriveren in Hagen. We begeven ons rap naar Gleis 7 voor de aansluitende boemel naar Bestwig, die ons naar onze laatste aansluiting naar Siedlinghausen moet brengen. We nestelen ons voor in de trein, zetten de rugzakken in de fietsenruimte en wachten op het spoedige vertrek. Als dat uitblijft wend ik me tot de chauffeur, die met z'n voeten op het stuur en de deur open

rustig het Befehl zum Fahren abwartet. Ja, er was wat mist in het land, vandaar die vertragingen. Ik gooi het op de "Grossfamilie-Herbstwander-Naturfreunde"-toer en bepleit een snel vertrek. 15 minuten vertraging hier, levert namelijk weer een extra uur vertraging op de laatste rit. De man kan niet eerder vertrekken, maar is duidelijk meelevend: Hij biedt zelfs aan ons met z'n auto weg te brengen vanaf het volgende station. Zijn dienst zit er op. Als hij ziet dat ons clubje toch niet echt in zijn auto past, geeft hij ons een andere tip. Zitten blijven tot het eerste station na Bestwig en dan met de bus naar ons doel, Siedlinghausen. Dat kan op het treinkaartje en deze bus wacht op de trein! To do or not to do, that's the question. De man lijkt er verstand van te hebben dus ... In Olsberg stappen we op de bus en laten ons rijden. Het is prachtig herfstweer geworden. Zonnig en zelfs warm. JW ontblootte z'n kuit al op het station in Essen, maar nu gaat er meer uit. Wanneer we beseffen dat deze morgen vol vertragingen (35 + 60 + 20 + 60 minuten) ons uiteindelijk

maar een klein uurtje later op de bestemming zal doen belanden, stijgt de stemming. En het gaat ons nog veel beter als duidelijk wordt dat we nog steeds een uur eerder zijn dan wanneer we een uur later uit Utrecht waren vertrokken. Midden in Siedlinghausen stappen we uit. We halen water achter bij een bakker, stellen de riempjes en hangen om. Langs de kerk, op naar boven, het dorp uit. Achter het laatste Gasthaus via een sterk stijgend trimbaanbospad klimmen we zigzaggend uit het dorp. Het eerste zweet verschijnt. Fijn zo! Op het zadel lopen we 1 kilometer in de stralende zon, over het asfalt, naar ons definitieve "verdwijnpunt". Een pad door het gras en nog enkele laatste blikken op het door de zon beschenen weidse Sauerlandse heuvellandschap, brengen ons het bos in. De stilte in. De kleuren in. De herfstgeuren in. Jawel, die eerste kilometers brengen ons weer direct de complete herfstwandelebeleving in z'n volle heftigheid. Zweeten, hijgende en/of zwijgende gesprekje, zicht op de kuit van je voorganger, paddenstoelen, bosgrond, takken en kluiten. Alles hoort erbij en we absorberen het als verslaafden. En het zonlicht schijnt schitterend mooi door het bos heen. Een kleine pauze maakt duidelijk dat het zijk-natte-ruggen-weer is. We moeten niet té stoer

doen zo'n eerste dag. Na snoepjes gaan we verder. Het pad gaat langs percelen jonge dennen en iets oudere beuken en blijft stijgen. Het is een diep uitgereden, bijna hol pad geworden, wanneer we om vier uur onze eerste kampplek gaan zoeken. We zitten nog steeds op een helling, maar bijna bij de top. Hier is de bodem bedekt met fijn, (warm) bosgras en zitten we beschut tussen de bomen. Dat nodigt uit.

de complete herfstwandelebeleving

En alsof het speciaal voor ons, voor vanavond, al honderden jaren geleden gereed is gemaakt, lopen we recht aan op een prachtig plateau. Horizontaal, bekleed met een grastapijt en bladeren, grote dennenbomen aan de rand en precies plek latend voor onze drie tentjes. Dit wordt het. Hier worden de zakken gelegeerd en in een mum van tijd staan de tentjes. We zijn vroeg. Er wordt wat gewast, geplast en gedroogd, er wordt hout gehaald, een vuurplaatsje gemaakt en het

vuurtje aangemaakt. Oom Jan treft voorbereidingen voor een genoeglijk borreluurtje. Hij heeft tijdens zijn tocht met Jan jr. door de Pyreneeën ondervonden dat het meeslepen van enkele, eigenlijk onverantwoord zware lekkernijen van doorslaggevend belang kunnen zijn voor het geestelijk welbevinden in de groep. Met nog in gedachten hoe hij toen genoot, tovert hij voor ons uit zijn grote blauwe rugzak een schier eindeloze berg kleinere zakjes, goed gevuld met benodigd-, heerlijk- en

cervelaatworst en het geestelijk welbevinden

noodzakelijkheden. Zoals daar zijn: kaarsen, vingerhoedjes, Els, noten, ronde melbatoastjes voor ronde worstschijfjes, een bakje Boursin, paté, camembert of brie en - voor de versiering - mayonaise en mosterd. Met de laatste twee tubes (!) worden welhaast historische "tulpjes" op de vette cervelaatworst gespoten. Bij het inmiddels knapperende vuurtje heeft Jolanda zich met de benzinebrandertjes geïnstalleerd, klaar voor het maal:

SOEP. Aan de grotendeels voorgetrokken en voorgekookte hoeveelheid bouillon, groenten en linzen wordt een heel klein beetje water toegevoegd. Dit om de massa de naam "soep" waardig te kunnen laten zijn. Heerlijke geuren komen ons tegemoet. Snel schurken we ons dan ook in een gezellige kring rond het vuurtje en onze hofleveranciers. De borrels gaan rond, gevolgd door de bordjes met het lekkers en de verhalen. Alsof er geen tijd tussen de tochten in gezeten heeft! "Wat hebben we het toch weer goed!" Het plekje en dit moment samen, roepen bijna paradijselijke gevoelens op. Het hout voor het vuurtje is al op voor het eten. Omdat het nu donker en toch frisser wordt, wordt er meer gehaald. De soep is klaar. Samen met harde bolletjes met roomboter, tafelen we tot we rond zijn. Aldert en Jolanda doen de afwas en direct daarna is er heet water voor koffie en thee. We nemen het er goed van en de verhalen gaan rond. Enkele impressies: Vrijheid; Gevangenissen in het buitenland; Saddam die mensen martelt; Bas, die zo graag bij JW en Jo slaapt; Het gesnurk van Bas; Ze hebben met hem afgesproken dat alléén wanneer Taco weg is, hij op een matje, in een slaapzak, heel Spartaans aan het voeteneinde bij hun mag slapen; Oom Jan suggereert een spijkerbedje; volgens hem is de mens gedoemd eenzaam te zijn, dus wen ze er snel aan! Ron en Irene horen een en ander onwennig en soms met verholen afgrijzen aan. Het is half acht als er voor het eerst over naar bed gaan gedacht wordt. Vooruit, we wachten nog een beetje. De maan belicht ons, we zien veel sterren, het is stil en nog wel wat warm in het bos en we babbelen verder. Kwart voor negen gaan we echt. Rondom het - volgens enkelen nog veel te veel smeulende - vuurtje worden de tanden gepoetst. Toch duiken we erin, er op vertrouwend dat het wel vanzelf verder dooft. In de Mirakel slapen deze nacht JW, Jo en OJ en ik. Binnen een half uur is er een diepe rust neergedaald op ons kampje. Het wordt een warme, goed verlichte, nacht. We hebben zelfs de brievenbus van de buitentent open gelaten. Ik draai me nog eens om en ben van plan ook maar in slaap te vallen als ik ineens overvallen wordt door een hoestbui. Rook in de tent! Hoe kan dat?! Opgesprongen van de schrik speur ik direct naar een brandhaard in de tent ... niets te zien. Dan gluur ik door de brievenbus. Jawel hoor, het vuurtje was weer

aangegaan. En de rook die daar vandaan komt waait met een smalle pluim precies door de brievenbus. Door m'n hoofd flitsen de meest afschuwelijke en gruwelijke taferelen die zich hier met mens en natuur kunnen afspelen. In 2 seconden sta ik buiten en heb ik volledig overdacht hoe ik 7 slapers uit brandende tenten en zakken, in water, in een dorp moet krijgen, het grondvuur moet verhinderen en hoe ik m'n schoenen aan moet zien te krijgen. Gelukkig valt het mee. Slechts kleine vuurtongetjes likken hun weg door de nu weer smeulende houtskool. Weer offer ik wat kostbaar water en stamp dan toch maar met de kunststof-profiel-zolen in het vuur. Ik besluit nu te wachten totdat de temperatuur van het vuur zover gedaald is dat zelfs mensen die niet in trance zijn op hun blote voeten erdoor kunnen wandelen. Het is nog steeds niet koud en het kamp is nog steeds hel verlicht. Iedereen slaapt. En in de stilte in m'n eentje besef ik dat het toch wel heel uniek is, om met je familie zo'n herfstnacht in zo'n herfstbos door te brengen. Ik geniet van dit moment. Het heeft iets!

Moeflons, mist en meelballen

Waarin een heuse kudde uit de mist opduikt, de bouillon merkwaardige ingrediënten bevat, en wij ons einde vinden op de galgenplaats. Lees waarmee Irene heeft leren leven.

Om 7.00 uur worden de eersten wakker. Onze eerste TTnacht zit er weer op, lekker geslapen op de bladergrond. Els vertelt dat ze er vannacht nog uit is geweest: het kampvuur laaide toch weer op (onze grote angst van gisteravond: bosbrand). Het verbaast me wel, we

hebben juist zo'n moeite gedaan om de gloeiende kooltjes uit te krijgen. De grond waar we op staan is echter humusrijk, misschien dat het daardoor nog doorbrandde? Pa/oom Jan wijt het aan de 'blusmiddelen', het drankgebruik van gisteravond zou hierin een rol hebben gespeeld(!). Aldert en Ron smeren de boterhammen. Jan Willem houdt zich rustig. Hij is misselijk en zal dat de hele dag blijven. Terwijl ieder zich klaar-, op- en mooimaakt vóór het ontbijt, komen ons vanuit het dal wolken tegemoet en al spoedig is het kil en mistig om ons heen. We ontbijten in de mist, het is koud, er wordt weinig gegeten en pa vertelt ons van zijn bijna-ongeluk met

koud, nat en mistig

handgranaten verhaal (voor de zoveelste keer) (maar voor familieleden in de tweede lijn en verder toch spannend om te horen). Wanneer we om 9.00 uur (ja, ja, het kan wel snel) op het punt staan om te vertrekken, komt er opeens een kudde van zo'n twintig moeflons voorbij gedenderd (en het is Marion die ze als eerste waarneemt en er prijs op stelt dat nu te vermelden red.). Ron, die als enige zijn foto toestel in zijn hand heeft, weet een letterlijk flitsende dia van ze te maken. De moeflons worden gevolgd door twee mountainbikers (die zie je dus echt overal), zij zullen ze wel hebben opgejaagd. We verbazen ons over het feit dat de moeflons hier voorkomen. Pa heeft er echter een goede verklaring voor: de beesten zijn destijds uitgezet door Goering ("Kijk maar, de voorste heeft een swastika"). Hij is altijd sterk geweest in sterke verhalen, ik heb er inmiddels mee leren leven. We gaan op pad. Het blijft nat, koud, en mistig; jammer, we missen nu mooie vergezichten. Want we lopen hoog, maar ons uitzicht bestaat uit velden met boomstronken en daartussen in kleine, nog jonge boompjes. Na enige tijd komen we bij de Nasse Wiese (wel toepasselijk), een 'hooch moor' van zo'n 8000 jaar oud. Erbij staat een richtingwijzer met een iets jonger bordje dat vermeldt dat dit gebied 750 meter boven zeeniveau ligt en dat het niet betreden mag worden. We ontmoeten er twee echte Duitsers (hoedje met pluim, geruite blouse, knickerbockers, alles in een bosgroene kleursetting). Zijn het strenge Oberwaldführer, op zoek naar snode wildkampeerders en ander tuig? Els neemt stiekem een foto van hen tussen oom Jan en de nog steeds kokhalzende Jan Willem door. De Duitsers blijken slechts vriendelijke wandelaars te zijn, op zoek naar de door ons geziene moeflons. Na een kort babbeltje en een groepsfoto van ons genomen te hebben (met pa's toestel) zullen ze ons een poosje volgen (op het hinderlijke af: als

twee echte Duitsers

onder het omslagpunt

stilstaan, staan zij stil, lopen wij, dan lopen zij ook). Niet ieder van ons vertrouwt ze zonder meer. Els fluistert wat waarschuwend en wanneer ze langs hun neus weg informeren bij Marion of we soms gaan kamperen, houdt ze zich doof. Overigens valt er bij Marion weinig langs de neus weg te informeren: die neus is onder het omslagpunt van 14 graden en dus hoogrood (nee, nee, niet weer over overmatig drankgebruik beginnen!). Wanneer we weer in het bos over smalle en door het vocht natte paadjes lopen,

komen ons steeds joggers en mountainbikers tegemoet of voorbij (ongeveer de enige natuurgebruikers die we tijdens deze tocht tegenkomen; wij houden het erop dat de vrije zondag hier debet aan is). Om elf uur bereiken we de op 818 meter hoogte gelegen Wachshütte, een eenvoudig houten blokhutje. We beseffen niet dat we, onwetend van de ontberingen die nog zullen volgen, het hoogste punt van deze TT bereikt hebben. We zijn op de Irreplatz, dus we zijn gewaarschuwd! We kruipen dicht bij elkaar want

warm is anders en zetten koffie en cup-a-soup. De mist is nu zo dicht dat het bijna regent. Na de hut volgt een flinke afdaling die z'n steilste stuk heeft vlak voor het dorpje. Dat gaat over asfalt en het geklap van de schoenzolen daarop dreunt door in de knieën! Bij het naderen van het dorpje komt een auto ons tegemoet rijden. De inzittenden vragen ons of we onderweg 8 losgeslagen koeien zijn tegengekomen. We denken even na, maar niemand heeft dichtbij of ver iets gezien of gehoord wat daarop lijkt. Gelukkig niet, de herinnering aan de Adam en Eva koeien staat sommigen van ons nog in het geheugen gegrift. Het dorpje

Obersorpe blijkt in het gelukkige bezit te zijn van een restaurant. Verder staan er nog enkele huizen én een Stube die vandaag -verkiezingsdag- gebruikt wordt als stemlokaal. We bestellen Rindersuppe, waarin vaalbleke meelballen blijken te zitten (we veronderstellen dat het Rinder-aandeel in de bouillon zit opgelost) en waarbij toast geserveerd wordt, en vullen onze veldflessen met water. Weer buiten moeten we weer wanten aan, mutsen op want het is of je een koelkast instapt. Na het verlaten van het dorpje volgt een flinke klim. Beneden ons, steeds dieper weg, wordt gevoetbald op een

overheerlijk mueslibrood

heus voetbalveld. De kreten van de Mannschaft echoën ons nog lang achterna tussen de heuvels. We komen boven, maar het kost ons zichtbaar veel moeite. Om 14.15 uur een kleine pauze (we pauzeren wel erg vaak!). Niemand heeft honger, wel lekkere trek. We nuttigen overheerlijk mueslibrood (ook al van Jolanda, de verwenner) en plakjes worst met tulpjes mayonaise. Els krijgt het voor elkaar om de mayonaise in plaats van in m'n mond in m'n sjaal te spuiten. Heel fijn! Na weer een uurtje sjokken, belanden we in het vakwerkhuisendorp Oberkirchen. De mist is inmiddels iets minder dicht geworden. Er wordt naar de kinders gebeld, getapt bij een benzinestation (water hoor!) en eten (Switch) uitgedeeld (dankjewel, Jolanda!). Het niet lunchen heeft tot gevolg dat nu iedereen wel honger heeft. Els komt even bij op een bankje en we vragen ons af of hiermee een nieuw Perron nul ontstaan is. We besluiten even buiten het dorp, na een korte, steile klim onze tenten op te slaan. We kiezen voor een nogal lugubere plek: de plaats waar eens de galgen stonden, de Galgenstätte (met kniptang aan een paal voor wandelaars die een gat in een wandelkaart als bewijs van het bereikte doel willen meenemen). Hoog

perron 0 - Oberkirchen

boven vele naaldbomen torenen twee oeroude beukenbomen, zwijgende getuigen van lugubere gebeurtenissen. Tussen deze twee bomen heeft de galg gestaan. Het is een plek die uitnodigt tot griezelverhalen. De tenten staan snel, het eten is nog sneller klaar. (Klopt: dat måg ook wonderstampot heten!) Er is nauwelijks tijd voor een borrel. Reeds om kwart over zes zijn we klaar met onze vaste tweede-dag-maaltijd: Houtense boerekool met worst èn jus. Het naar bed gaan weten we nog tot 9 uur te rekken. Een irritante draaiwind zorgt ervoor dat het niet mogelijk is uit de rook van het kampvuur te zitten. Doorrookt gaan we naar bed. Al met al was het een mistige, sombere dag. Zou dit een voorbode zijn van het slechtere weer dat voorspeld is?

'moeflon' (mouflon) [<Fr.], m. (-s), *Ovis musimon*, Europees wild schaap, behorend tot de onderfamilie schapen.

De moeflon stamt van Sardinië en Corsica, waar de soort thans met uitroeiing wordt bedreigd. Op verscheidene plaatsen is de moeflon echter als jachtwild uitgezet, o.a. in het Nationale Park De Hoge Veluwe en in het oosten van België, terwijl ook het houden in dierentuinen weinig moeilijkheden ondervindt. De moeflon is het kleinste wilde schaap (schouderhoogte tot 75 cm); het is een krachtig gebouwd, schaapachtig dier met kort, niet-wollig haar. De kleur is rood- of grijsbruin, met een witte vlek op de flanken en een maskerachtige aftekening op de kop. De poten zijn ten dele wit. De mannetjes hebben grote gebogen hoorns, die bij de vrouwtjes veel kleiner zijn of ontbreken. De moeflon is een kuddedier, dat in troepen tot 50 exemplaren leeft. In de bronsttijd (herfst) leveren de mannetjes woeste gevechten door de koppen met de hoornbasis tegen elkaar te slaan. Het geluid dat zij hierbij voortbrengen, is soms kilometers ver te horen; in uiterste opwindning verheffen de dieren zich op de achterpoten. De draagtijd belooft ca. 5 maanden; de worp bestaat uit 1-2 lammeren, die al snel de moeder kunnen volgen. Vooral de wijfjes zijn al snel geslachtsrijp. In Nederland en België behoort de moeflon tot het schuwe wild, dat weinig of geen schade in de bossen aanricht. De jacht op de moeflon is in België geregeld ter bescherming van de soort. (Uit: De Grote Oosthoek Encyclopedie, deel 13, 1979, p. 526)

'mountain bike' [<Eng.], m. (-s), *Bicus montanum*, Europese bergfiets, behorend tot de onderfamilie fietsen.

De mountain bike stamt van Gazelle en Batavus, waar de soort thans een explosieve groei doormaakt. Op vele plaatsen is de mountain bike inmiddels op de markt gebracht ter verstoring van de openbare orde in vele natuurgebieden in o.a. Nederland en België, terwijl men ook in dierentuinen moeilijkheden ondervindt. De mountain bike is de meest compacte fiets (framehoogte tot 75 cm); het is een krachtig gebouwd, rijwielachtig vervoermiddel met een glad gelakt uiterlijk. De kleur is zwart of anderszins, met metallic pedalen en afzichtelijke koplamp. De wielen zijn ten dele zwart. De mannetjes hebben een grote rechte stang, die bij vrouwtjes krom is of ontbreekt. De mountain bike is een solitaire fiets, die in troepen tot 50 exemplaren rijdt. In het wedstrijdseizoen (herfst) leveren de mannetjes woeste gevechten door de sturen in elkaar te rijden. Het geluid dat ze hierbij voortbrengen is soms kilometers ver te horen; in uiterste opwindning verheffen de fietsen zich op de achterwielen. De productietijd belooft ca. 5 weken, de output bestaat uit tientallen eerstekinds, die onmiddellijk volwassen zijn. Vooral de vrouwtjes kunnen direct bestegen worden. In Nederland en België behoort de mountain bike tot het agressieve soort, dat zeer veel schade in de bossen aanricht. De jacht op de mountain bike zou in alle TT gebieden in België, Luxemburg en Duitsland wettelijk gepropageerd moeten worden ter bescherming van de wandelaars.

De bedwinging van de Hårdler.

Waarin betoverende vergezichten en nostalgische gevoelens ons naar een klassieke TTtop leiden. Volg oom Jan op zijn 20 km tussen energiek klimmen en zwoegend strompelen.

De nacht is er een met hazeslaapjes. De kou sluipt van alle kanten toe en nestelt zich vooral op de heupen. Zwarte raven cirkelen hoog boven de tenten, zo nu en dan rauwe kreten slakend. Galgenstätte - wat een onzalige plaats. Ik merk niet dat Els zorgzaam de binnentent sluit. Zij denkt daarmee de omgevings-temperatuur van haar tentgenoten weer naar een redelijk niveau op te voeren. Els blijft zelf in haar lichtblauwe slaapzak in de ijskoude voortent liggen. Als een priesteres die het voorhof van de tempel bewaakt. Ik lig in de binnentent met het variabele Mirakelpaar. Voor deze nacht zijn het Aldert en Marion. Het kon slechter. Aldert verlaat rond zeven uur als eerste zijn slaapzak. Hij kruipt met zijn lange lijf over ons heen naar voren. Ruw scheurt hij het voorhang van de tent los en barst in

De Kleine Zeemeermin

vreugdekreten uit. "Jongens, een stralende hemel. Dat wordt dus een mooie dag!" Maar zover is het nog niet. Als we opstaan heerst nog de vorst over de schemerige dodenheuvel. Mijn washandjes buiten aan de scheerlijn zijn stijfbevoren. Stalen raspens voor het ochtendwasje van de echte kampeerder. Ron toont in een opbergdoosje zijn bevroren ooglenzen. Jan Willem blaast zijn handen warm. Es

ist empfindlich kalt. We staan een tijdje in een kring te stampvoeten om warm te worden. Even later kunnen we ons koesteren in de eerste spaarzame zonnestralen. Zij weten tussen de donkere stammen door onze kampeerplek te bereiken. Er komt wat conversatie op gang. Zo lichten Jolanda en Marion bij de voorbereidingen voor het ontbijt Irene in over moederlijke gevoelens bij een bevalling. De nieuwsgierigheid naar wat je negen maanden droeg en het gevoel van leegte dat achterblijft. De verwekkers luisteren met een half oor. Irene brengt tactisch het onderwerp op het eten en stelt voor het brood op deze tocht vooral dik te beleggen. Want allemachtig, wát hebben wij veel beleg meegenomen! De tenten lijken droog. Bij nader onderzoek blijken ze echter bedekt met een laagje rijp. Uitkijken dus met het opbreken. We ontbijten rustig. Enkele bevoorrechten hebben plaats genomen op een plantsoen bank die hier toevallig staat. De rest neemt

genoegen met een plekje op de koude grond er omheen. Jan Willem ontvouwt tijdens het eten zijn plannen voor deze dag. Hij wil via Alte Schanze, een bergdorpje dat we 14 jaar geleden ook al eens bezochten, naar het gehucht Jagdhaus. We kijken wat wantrouwend op zijn kaart. Dat dachten we al: een forse afstand! Wat denkt die jongen nou van ons? Maar zijn denklevens voltrekt zich hoofdzakelijk in autonome processen. "Daarna moet kamperen op de Hårdler toch mogelijk zijn", zo mompelt hij hoopvol, een nog verder gelegen einddoel voor deze dag stellend. Wij horen zijn betoog kritisch zwijgend en wat verkleumd aan. Voorlopig zijn we nog hier, op de Galgenstätte. Ondanks de zonnestralen is het is nog zo koud dat degenen die op de bank zitten ijzel tussen de benen constateren. Volgens een deskundige in de groep is dat

het gevolg van het neerslaan van kwalijke lichaamsdampen. Niettemin knappen wij op van het uitvoerig belegde brood en de thee en niet te vergeten van de elke dag weer voor de liefhebbers gereserveerde bekers met zorgvuldig toebeide koffie. Als de tenten zijn ingepakt, inclusief de ijzel, is Marion nog zo lief c.q. gek,

op verzoek van enkele fotograferende familieleden, met loshangende haren op een grote zwerfkei te poseren. De Kleine Zeemeermin. Om half tien gaan wij op pad. Al gauw ontvouwt zich een prachtig panorama rondom het dorpje Almert. Het ligt beneden ons te schitteren in het vroege morgenlicht. Aldert maakt een van zijn breedbek-foto's. Even later, als we in het dal het bord met die plaatsnaam passeren, wordt ter ere van hem de M van ALMERT in gedachten veranderd in een D. Aldert voert zelf de ceremonie uit en ik maak er een foto van. Gelukkig is Peter niet hier, om met zijn niets ontziende zwarte Alte Schanze Stift graffitozonden te bedrijven. Want wij worden vanuit de lucht gecontroleerd door drie enorme wentelwieken van de Sauerländische Bundes Polizei. Wij klimmen energiek en onbekommerd de volgende heuvels in. Een brede bosweg buigt geleidelijk omhoog tussen goudgele beuken en donkergroene sparren. Links naast ons ligt een diep dal dat naarmate wij verder klimmen dieper en mooier wordt. Eenmaal weer op hoogte houden we met onze bezwete lichamen even pauze. Wij leunen tegen een stapel boomstammen en kauwen tevreden maar decadent op de zojuist rondgedeelde caramels en chocoladebonbons. De zon schijnt nu royaal, maar de koude wind veroorzaakt lekkende en schrale neuzen. Dan gaat

het verder door een schitterend stuk Sauerland. Reeds om kwart voor elf betreden we de historische grond van Alte Schanze. Jan Willem verwijt een ogenblik peinzend bij het plekje op een speelweide waar 14 jaren geleden zijn tent stond. De anderen, gespeend van elk historisch besef, spoeden zich begerig naar het plaatselijke café-restaurant dat de vrolijke naam Brautigam Hanses draagt. Een wat norske waard, die het bruidskleed reeds lang heeft

afgelegd, staat ons achter de bar al op te wachten. Wij zijn niet de enige bezoekers. Een Duits echtpaar beloert ons heimelijk. De vrouw heeft haar wijd uitstaande kapsel in rossige herfsttinten laten spoelen. Een inspirerend voorbeeld voor de TTvrouwen. We strijken neer in de hoek van het café, omgeven door sculpturen van Sauerlands houtsnijwerk. Een illuster lid van onze groep bestelt, op de blaffende toon van iemand die meent ergens recht op te hebben, koffie, warme chocolademelk en enorme stukken gebak. Het gebak wordt ons wederom aangeboden door tante Bep. Later blijkt bij de afrekening dat deze lekkernij de normen van modale filantropische subsidies ruimschoots overschrijdt. Els neemt zich voor, wellicht uit een soort schuldgevoel (maar dat weet je bij haar nooit), een deel van de traktatie voor haar rekening te nemen. De verlekkerde meute verorbert dankbaar en hongerig niet alleen de legendarische

de historsche grond van Alte Schanze

Apfeltorte mit Schlagsahne, maar ook Kirschtorte en Himbeer Quarktorte. De waard weigert om onduidelijke redenen de Himbeer Quarktorte, die Irene en ik bestelden, van slagroom te voorzien. Naar naderhand blijkt terecht. Iemand grijpt de Westphalenpost, benieuwd naar de verkiezingsuitslag van gisteren. Het CDU kwam als winnaar uit de bus: "Kohl bleibt Kanzler!" En over prins Charles: "Ich habe Diana nie geliebt". Dat weten we dus ook weer, evenals het gunstige weerbericht voor de komende dagen. Ron scheert zich in het toilet opgewekt met warm water en Irene wast er, zoals al jarenlang gebruikelijk, haar haar. Het is tegen het middaguur en het café loopt behoorlijk vol. Stoere maar wat melancholieke Duitsers nemen aan de houten tafels plaats. Zij worstelen zich zichtbaar door hun herfsttij en staren zwijgend boven hun consumptie voor zich uit.

Het wordt voor ons hoog tijd om te vertrekken! Via een afsnijdend pad bereiken we eindelijk de Grenzweg. Deze beroemde oost-westroute loopt vele tientallen kilometers over de kammen van het Rothaargebergte. Wij steken er halverwege in en volgen hem, in tegenstelling tot 14 jaar geleden, in westelijke richting. Misschien kunnen we vandaag nog Jagdhaus bereiken, een gehuchtje ergens rechts van de Grenzweg tegen de heuvels aan gelegen. Het is onze enige watertapplaats voor de

komende nacht, dus veel keuze hebben we niet. Maar het is nog zo'n 13 km en daar moeten we op dit tijdstip van de dag niet te gering over denken. Want pas daarna kunnen we een kampeerplek voor de nacht zoeken! Mogelijk sombere gedachten over dit perspectief verdwijnen bij de wandeling over deze prachtige Höheweg met haar herfsttinten en verre uitzichten. Ron vestigt, evenals op zijn eerste tocht twee jaar geleden, de aandacht van de groep op zijn achterwerk, waar naar zijn

gevoel zich een vreselijke tekebult aan het ontwikkelen is. Broek uit, bukken, niets te vinden ... Inmiddels is het kwart over een. We hebben alweer een flink eind in een (te) behoorlijk tempo gelopen, dus rust is geboden. Els gaat wijdbeens op het pad zitten, laat uit de verschillende rugzakken brood, hagelslag, kaas, worst en pindakaas aanrukken en gaat beleggen op bestelling. De benzinebrander levert heet water voor soep. Even later zit iedereen in een behaaglijk zonnetje te smikkelen. Vooral pindakaas met noten en worst met tulpjes mayonaise, deze verboden vruchten uit het vette circuit, vinden gretig aftrek. Na het eten vraag ik Irene voor een foto te poseren op een nog staande maar afgezaagde boomstam. Dat weigert ze, mede omdat die hol blijkt te zijn. In plaats daarvan nestelt ze zich in de stam, kop er bovenuit, waarna de camera's dankbaar klikken.

Dan verder naar Jagdhaus, dat we in een straf tempo bereiken. Het ligt er schitterend in de mooiste herfstkleuren. Bij de romantische kapel werpt de zon haar warme licht over een grasveld met oude bomen. Prachtige groene vlakken en goudgele bladeren tegen een helderblauwe lucht. Ook hier waren wij eerder, al vervaagde de herinnering. Wederom tappen we water bij de buitenkraan van hotel Wiese, vreemd aangekeken door de

hotelgasten. Hierna wordt de tocht beheerst door Het Zoeken Van Een Geschikte Kampeerplek. Steeds weer een morele beproeving. Eerst lopen we door een bos waar een bos- arbeider op een immense boomzaag- tractor, Timberjack genaamd, bomen binnen een minuut velt, schilt en in stukken zaagt. We staan er met open mond van verbazing naar te kijken. Maar we moeten verder, want het gaat al schemeren. Een half uur later wijs ik

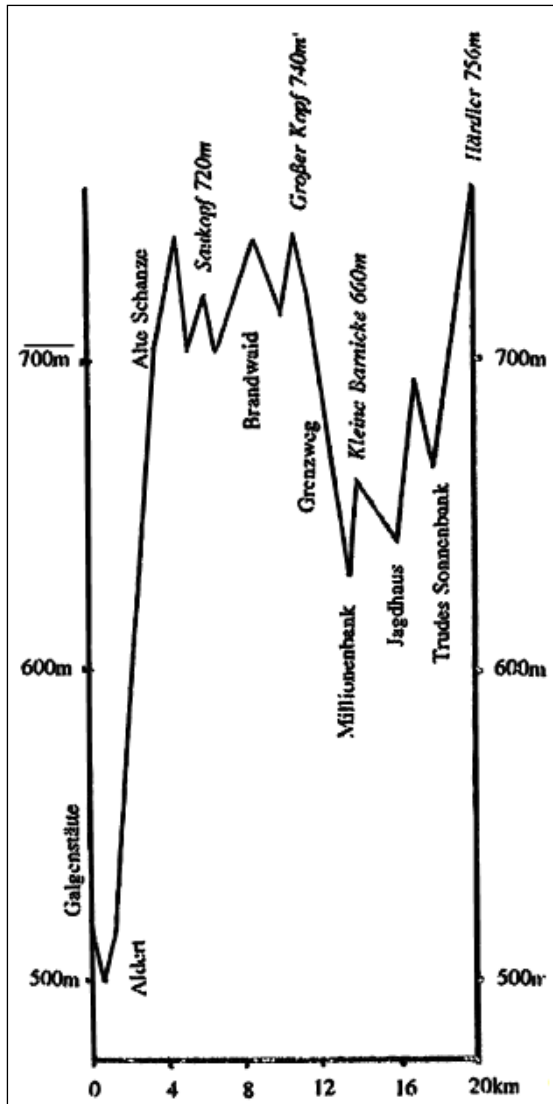

een behaaglijk zonnetje

Jagdhaus: water innemen

de inmiddels nogal vermoeide groep op redelijk horizontale kampeerplekjes onder hoge sparren links van het pad. Waarom hier niet gaan staan? Er volgt enig overleg, gestimuleerd door Els die een ieder oproept om eerlijk te zeggen wat je vindt. Doorlopen is niet echt leuk meer, we zijn aan het eind van ons latijn. Jan Willem beweert dat we inmiddels dichtbij de top van de 756 meter hoge Hårdler zitten. En dat de kampeerwei van 14 jaar geleden met het prachtige uitzicht op Schmallenberg er vast nog wel zal zijn. Wat is wijsheid? Op zo'n moment strijden er volgens Goethe "zwei Seelen, ach! in meiner Brust". Het kost je méér moeite om nee te zeggen dan

*desnoods op
je tandvlees*

-desnoods op je tandvlees-
nog even door te lopen op je
laatste fysieke reserves. We
stompelen dus door, eerst
wat naar beneden en dan
ineens heel steil omhoog, de
Händler op. Els speelt het
klaar om dia's te maken van
de omhoog zwoegende
groepsleden. Eenmaal boven
moeten we nog wat door-
sjouwen tot we het hoogste
punt hebben bereikt. We
hebben nu rond de twintig
kilometer gelopen en dat door
heuvelland, met topzware
rugzakken! De kampeerweide
is gauw gevonden. Er waait
een harde gure wind uit het
dal. Daarom besluiten we
terzijde van het grasveld, met
enige beschutting van
beukenbomen, ons kamp op
te bouwen. Het is vrij
ongezellig door de
schemering en de kou. Wij
zetten onze tenten op en
maken ons gereed om eten te
koken en een kampvuur te
stoken. Enkelen zijn aan het
einde van hun krachten, maar
anderen vangen dat gelukkig
op. Als de hutspot opstaat en
de runderlapjes sudderen
(jaja!) en het kampvuur vrolijk

brandt komt de stemming er langzamerhand weer in. Ik kruip nog beredderend door mijn tent heen en weer met een brandende zaklantaarn in de mond. Ik vraag mij in gemoede af of buitensportfirma's niet iets kunnen doen aan het zogenaamde lantaarnkwijl, dat rijkelijker vloeit naarmate je het voorwerp langer in de mond houdt. Vandaar het alternatief van mijn door ieder verguisde koperen kandelaars met de vertrouwde flakkerende kaarsen. Ik schroef ze in elkaar en steek ze aan. Zij werpen hun warme licht over felbegeerde metalen bekertjes die ik vul met het edele goudgele vocht uit de diverse flesjes. De borrels met de hapjes en de nootjes kunnen rondgaan! Dit tweede verblijf op de Hårdler kan wat mij betreft worden bijgezet in de Galerij van Onvergetelijke TTkampjes. Het wordt nog een mooie avond. Mijmerend rond het knappende vuur verzoenen wij ons met de geleden ontberingen en voelen ons in lief en leed in meer dan een opzicht met elkaar verbonden. Een volle heldere maan schijnt beschermend en romantisch door de kalende takken en werpt lange geheimzinnige schaduwen over onze kampeerplaats. De wind gaat liggen en we horen de geluiden van het bos. Na vele uren om het kampvuur gezeten te hebben is het nog steeds niet later dan ongeveer half tien. We doven het vuur

en staan in de stilte van de nacht nog wat in een kring na te praten. Boven ons zien we vluchten wilde ganzen klapwiekend en gakkerend door de maanverlichte nacht in brede V-formaties zuidwaarts vliegen. Wij bekijken ze gefascineerd. Daarna duiken we onze tenten en slaapzakken in. Het zal wel weer koud worden vannacht! Heel in de verte glanzen de lichtjes van Schmollenberg. Een ree loopt behoedzaam naar de paal onderaan het veld en likt aan het blok zout dat erop bevestigd is. Wij merken niets.

*verzoening met
geleden ontberingen*

Frisse familieflaters

Waarin een ijzige bergaf-bergop tocht ons tussen de voederbieten doet belanden; en wat die flaters betreft, ach, daar heeft Jan Willem zo zijn mening over.

De Hårdler; ik heb er stevig aan moeten trekken gisteren om deze historische grond opnieuw te kunnen kussen, maar het is gelukt, en zonder ook maar ergens de schuld van te krijgen. Dit overdenkend draai ik me nog een keertje lekker om op het zachte bed van beukenbladeren. Ik denk verder: ze hebben zelfs de tent voor ons opgezet

gisteravond. Een eerbewijs? Misschien. Aardig is het wel, schatten zijn het (Irene en Ron), en dat in háár positie! Wat weet ik nog van TT80? Nog nèt zonder Jool, maar mèt een splinternieuwe Passat. Koud!; we moesten wel veel en hard lopen om warm te blijven. Peter, die het kampeerweitje op de Hårdler ontdekt. Een prachtig lichtjesfestival beneden in het dal aldaar. Kamperen in het dorpspark van Alte Sch(w)anze + kroegbezoek. Herr Speckschneider, herzlicher Scheisse! Mist op de Kahler Asten. Ik naast Rob op een bankje

daar; hij die één bil optilt en mij verrast met een daverende scheet. Jan lieber Schwanz die de trein mist, omdat kwart over vier toch ècht niet hetzelfde is als kwart vóór vier. Jolanda, op kamers in Utrecht, die mij af- en haar neus voor mij ophaalt (ik stink, zegt ze), mij laat douchen en mij weer terug naar het station vergezelt voor de olijke ontvangst mèt spandoek van onze Jantjes. 14 Jaar geleden al; mijn God, wat gaat de tijd snel. Ik heb mijn fotoarchief doorsnuffeld en wat historisch materiaal gevonden. Ik schrik: alleen Els, O.J. en ik zijn over,

Härdler 1980

verder niemand; waar is iedereen gebleven? Het wekje is weinig veranderd, alleen meer ingesloten door de 14 jaar hogere dennenbomen. Weinig lichtjes meer gezien de afgelopen nacht. Maar net als toen is het koud, héél koud als we uit de tent kruipen. Het heeft flink gevroren, maar nu lijkt het tenminste een zonnige dag te worden. Beter dan die mist van toen. Zoals immer bemoei ik me niet met de voorbereidingen van het ontbijt. Handig, dat Aldert mee is; kan ik lekker lang blijven liggen. Sorry, dat had ik niet moeten zeggen, het is ook niet waar; ik ben op die ogenblikken fanatiek bezig slaapzakken en matten op te rollen, lampen te ontmantelen en eventueel mijn brander in te pakken. Het is in ieder geval zó koud dat we besluiten in de Mirakel te ontbijten. Eénmaal verzameld krijgen, volgens mijn aantekeningen, de ontbijtbabbels al snel een perverse wending. Mijn notities spreken van deksels met erectie en betiëtte boterhammen. Wat is dit toch? Gelukkig is er ook sprake van normale ontbijtperikelen, zoals: Aldert die van

multi-purpose voetenwarmer en tulpjes(!) mayonnaise

ons (en niet voor het laatst vandaag) de wind van voren krijgt, omdat hij ons zijn wind van achteren geeft; de, mijns inziens, definitieve voorsprong die afsluitbare theebekers als multi-purpose hebbedingetjes hebben genomen op de normale beker; men kan er zonder gevaar zijn/haar voeten aan warmen!; en wat dacht u van onze o zo lekkere Hårdler trekkercracker! Dat beukt erin, wie wil nu nog wat anders. We beëindigen ons ontbijt en vervolgen het inpakritueel; in dit gezelschap zal het, zo reken ik nu even uit, voor mij de éénentachtigste(!) inpakochtend zijn; ik moet niet vergeten mijn honderdste ochtend te herdenken - let op TeeTeeTweeënTwinTig We verzamelen uiteindelijk aan de andere kant van het dennenbosje op de Grenzweg in een stevige, ijskoude

wind bij het Hårdlerhoogtebord (755 u.n.n.) Goed dat we niet aan deze kant van het bosje hebben overnacht. Het gebeurt niet vaak, maar ik heb mijn handschoenen aan. Omdat we op het topje staan leidt iedere weg ons naar beneden, welke kant we ook op gaan;

op gaan; dat is lekker om te beginnen en dat duurt ook wel een tijdje, want het dorp Saalhausen waar we in eerste instantie op mikken, ligt zo'n 450 meter lager. Gauw op pad; het is koud, maar helder. Prachtige vergezichten ontvouwen zich voor onze ogen (zie omslag). Dit heb ik de laatste jaren echt gemist. Heiligheid troef in het algemeen, maar niet nu. Pràchtig! We zetten er stevig de pas in, de koffie roept. Bij de Schutzhütte Margarethenstein

nemen we afscheid van de Grenzweg en TT80. Het was een goed weerzien. Rechtsaf naar beneden. Het bij tijd en wijle prachtige pad leidt ons langs een bron, de Heiligenborn. Water stroomt uit een rotswand onder de weg door in een idyllisch poeltje. Boven het poeltje is, heel vreemd, een aanlegsteiger gebouwd die ons in ieder geval de gelegenheid geeft de jaarlijkse brugfoto te maken (zie omslag). Het heldere weer geeft echter op een plek als deze veel te

grote contrasten tussen licht en donker. Daarom flits ik wat bij. We verlaten de bron en spoeden ons heuvelafwaarts. Mijn voeten protesteren steeds heftiger, het lijkt of mijn schoenen gekrompen zijn de afgelopen jaren. Het is, helaas, al ruim over twaalfen, als we Saalhausen binnen strompelen. De koffie mèt laten we schieten, het is lunchtijd. Allereerst zoeken we een geschikte plaats daarvoor. Die wordt al snel gevonden in het stadspark langs het riviertje de Lenne dat midden door het dorp stroomt; op twee bankjes pal in de zon en uit de wind. De tweede stap is het uitzenden van twee expedities: één naar een bakker, één naar een supermarkt. De laatste is dicht, nog een half uurtje wachten op de melk, maar de eerste is dat, tot onze verrassing, niet. Aldert en Ron komen niet alleen terug met Schwarzkornbetonbrood

(één van 1750 gram!), maar ook met 16 harde, ovenverse, meer dan overheerlijke witte broodjes! En ik, die net mijn geteisterde voeten aan het warme zonlicht blootstel, besef weer ten volle de verdiensten van een tocht als deze: de dagelijks terugkerende herwaardering van het gewone tot het bijzondere. Je leert weer dankbaarheid kennen. In ieder geval tot het moment dat je weer wordt geconfronteerd met de flatus familiaris epidemica van mijn achterzwager Aldert. Dan wordt je met één roffel weer hard met beide zere voeten op moedertje aarde neergezet. Broodje met

de herwaardering van het gewone tot het bijzondere

kaas, broodje met hagelslag, kopje thee ... De dag kan niet meer stuk. Om twee uur gaat de supermarkt open. Melk, fruit, toetje voor vanavond, water voor de nacht (na een stevige discussie vastgesteld op een

hoeveelheid van 1,5 ltr. p.p.), we krijgen alles wat we nodig hebben. Maar het loopt al tegen drieën en we zijn er nog lang niet; we moeten weg. Nu echter, nu we weer vol beladen zijn, stuiten we op een vervelend minpuntje: we zijn in dit dorp Saalhausen inmiddels in een diep dal beland; om dat te verlaten is er eigenlijk maar één richting: omhóóg! Zo'n 400 meter zelfs; en dat is jammer. Maar er zit niets anders op, dus worden steunend en kreunend de eerste strompelschreden gezet, het dorp uit, naar het noorden. Achter de eerste heuvelrij, zo'n

5 km verderop liggen pas de eerste kansen op een redelijke kampplaats. Niet iedereen is daar even blij mee, maar er is geen alternatief, dus we schieten toch op. De kaart klopt niet helemaal, twijfel sluipt in de groep. Gaan we hier links of pas voorbij de bocht? We kiezen voor hier. Het begint snel kouder te worden en de wind lijkt ook weer aan te trekken. We duiken een donker dal in, beneden naar rechts en ruim na vijven staan we op een winderig kruispunt van wegen en waterlopen midden in het bos. Tja, we zouden ons hier kunnen installeren, maar ik wil in ieder geval de zekerheid hebben dat het gras aan de

andere kant van de heuvels niet groener is. De voorhoede (waarin ik loop) wacht op de rest; ik vlei mijn rugzak neer en verdwijn met gezwinde pas uit beeld. Naalddhout en/of steile hellingen omringen mij en dat blijft zo. Wel bevindt zich iets verderop een zo te zien zeer intensief bezochte voederplaats voor grof wild. Geen wild, geen plek; onverrichterzake keer ik terug. Het moet maar op het kruispunt. Langs de rand, op het pad, vinden we, naast een bult voederbieten, een paar redelijke plekken. In de schemer waarin we inmiddels al verkeren en in de relatieve luwte van een stapel hout stort Jolanda zich onmiddellijk en

met grote overgave op het avondmaal. De rest bemoeit zich met het 'tentgebeuren'. Geen vuur vanavond; we kiezen op dit tochtige kruispunt voor de warme beschutting van de Mirakel. Al vier dagen loop ik met de maaltijd van vandaag: rode kool, gedroogde appels, aardappelpuree en een zakje onbestemd, waarvan de inhoud Jolanda in staat stelt tot de productie van een serie zogenaamde 'bioburgers'... Zo'n drie kwartier duurt het kokkerellen; er komt geen slechte lucht vandaan, zeker niet, dat belooft wat. De tent wordt met kaarsen verlicht en vergezelligd (even terzijde: dit doet me denken aan een opmerking van mijn nichtje Talitha die mijn schoonmoeder oma Joosje onlangs beloofde met de titel 'meest verwenste oma'). Iedereen schuift in elkaar om ruimte te maken. Aldert wordt, met algemene stemmen, vriendelijk, doch zeer dringend verzocht bij de uitgang plaats te nemen, met de billen buiten de tent. De pannen worden in het midden geplaatst en de inhoud snel verspreid over 8 borden. Het lijkt een mirakel in een mirakel deze maaltijd; de rode kool met appels, bioburgers en een soort van Saalhausense jachtsaus is werkelijk een voortreffelijk geheel. Het Saalhausense toetje maakt het af; vruchtenslagroom-yoghurt o.i.d. Ik heb het al eens eerder beschreven; vlak bij Vianden, meen ik mij te herinneren, op een winderige heuveltop. Wat? Degene die aan het eten werkt en de maaltijd in de tent serveert, neemt in het algemeen als laatste plaats in de tent. Diens plaats is nimmer, als beloning, lekker warm achterin, neen, alleen bij de uitgang is vaak nog een minuscuul plekje overgelaten. Met boze opzet wordt hier door de anderen een rotplaats gecreëerd, opdat deze persoon welhaast opgelucht na de maaltijd de vrije, ijskoude ruimte buiten de tent weer opzoekt en daar in arren moede zich maar bezighoudt met door de rest verafschuwde werkzaamheden als voorspoelen, afwassen, opruimen, thee zetten en ga zo maar door... Het moge duidelijk zijn: ce person, c'est moi! Ik mis volgens mij overigens niet zo veel; het volk is moe en begint weg te zakken en in te storten tot O.J. (die overigens al zeer verdienstelijk de afwas leidde) bij de thee zijn 'tas van Pandora' opent en de meute verwenst met allerhande neut- en knabbelwaar. Maar evenals bij de andere

avonden is het feest vroeg afgelopen. Half tien heeft iedereen het al weer gezien en de weg naar de eigen tent gezocht en kunnen wij ons nest gaan inrichten. Jool en ik slapen vanavond weer hier. En terwijl de Das- sen feest vieren (het is nu 5 november, 23.30 uur...) schrijf ik mijn laatste woorden: welterusten allemaal!

PS Ik verbied de redacteur van dit stuk hem onwelgevallige passages in zijn voordeel te veranderen of te verwijderen! - de schrijver -

PS Geachte schrijver, wees ervan verzekerd dat uw tekst integraal is opgenomen. Bedenkt u echter dat de darmen autonoom functioneren, en dat het flateren bittere(!) noodzaak is ter voorkoming van ernstige complicaties. Zie ook bijgaand kranten-artikel (UN voorpagina 10-11-1994). - de redactie -

Vijftien windjes per dag gezond

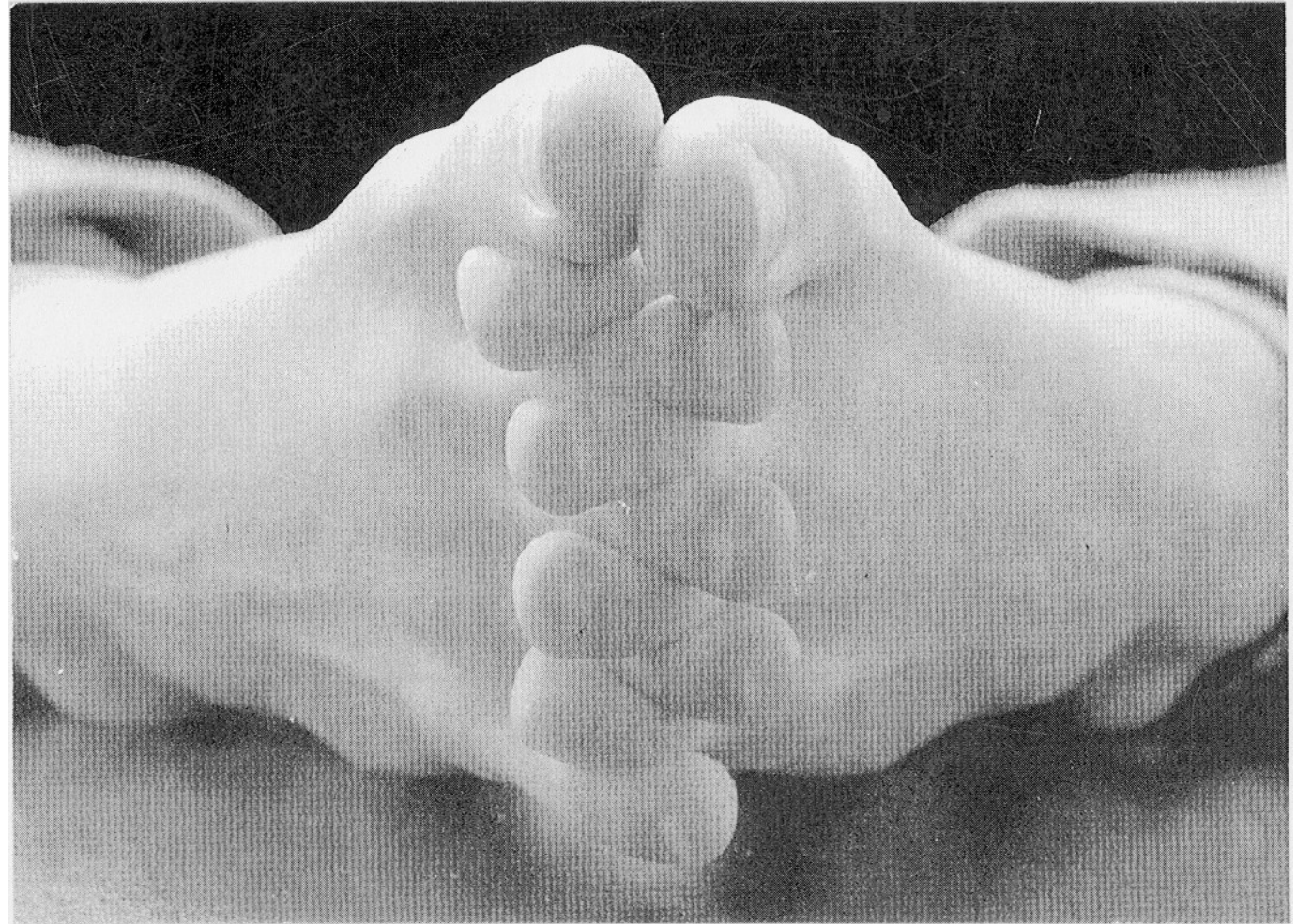
Utrecht - Vijftien windjes per dag laten is gezond. Zo verlaat tussen de 400 en 1200 milliter gas dagelijks ons lichaam. Een op de vijf Nederlanders heeft geregeld last van maag-darmklachten; van verstoppingen tot diarree. Niet iedereen durft met het ongemak naar de dokter omdat zij zich voor hun kwaal schamen. De Nederlandse Lever Darm Stichting is daarom een campagne gestart om dit 'taboe' uit de wereld te helpen: 'Stoelgang martelgang? Blijf er niet mee zitten!'

Tenenkaas en Enkelzweet

Laat ons stilstaan bij de voeten
die in 't slijk der aarde staan.
Die ons immer dragen moeten,
waar ter trektocht wij ook gaan.
Steil en zompig zijn de paden,
barre kilometers lang.
En de rugzak overladen,
menig voet tot martelgang.

Pleisters, talk en dure zolen,
tenenkaas en enkelzweet,
wat er ook wordt aanbevolen,
blaren zwellen bij de vleet.
Doorgeprikt moeten ze drogen
bij het vuur of in de zon,
riekend naar ons onvermogen
tot het schenken van pardon.

Verder voeren ons de wegen.
Eelt en vellen trekken krom,
en de kaas wordt zeer belegen.
Maar wie maalt daar nu nog om.
Thuis blijkt pas de ernst der shade,
die de tijd slechts helen doet.
Doch wij pronken met de daden
die wij danken aan de voet.

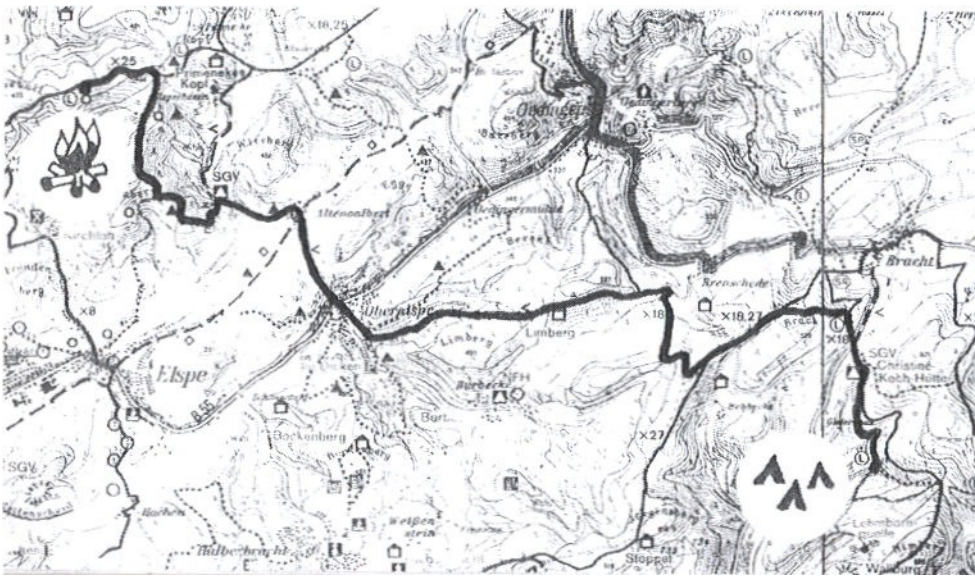

Timmie

Waarin na een alweer koude start en een loeiende lunch een huiselijke poes ons onafscheidelijk volgt en tenslotte met vallen en opstaan een overheerlijk menu wordt bereid.

Ron geniet met volle teugen.

Om een uur of zeven beginnen de eerste ochtendgeluiden uit de tenten te klinken. Zoals gebruikelijk is pa Das het best hoorbaar (positief gezegd: hij is een van de weinigen die geen last heeft van ochtendziekte). Over ziekte gesproken: Els is niet erg lekker, is er vannacht zelfs een paar keer uitgemooten om te k en beperkt zich bij het ontbijt nu wijselijk tot een paar droge crackers. Niemand heeft trouwens een goede nachtrust gehad: harde ondergrond (geen beukenbladeren dit keer), hellende vlakken en een flakkerende wind vannacht maken dat een ieder de ochtendkoffie nog meer nodig heeft dan anders. We ontbijten weer in de grote tent omdat het, hoewel het net niet vriest, buitengewoon onaangenaam toeven is door de reeds genoemde wind, die rechtstreeks van de Noordpool lijkt te komen. De voorraden kaas, worst en hagelslag (melk en puur) zijn ondanks het bijna-einde van de trektocht nog ruimschoots aanwezig. Alleen het brood dat we gisteren kochten vertoont nu harde korsten en vindt daardoor wat minder aftrek. Bijna routineus breken we na het ontbijt op, gelukkig breekt de zon al wat door. In "goed overleg" besluiten we, na de kaarten omzichtig bestudeerd te hebben, vandaag niet via Oedingen in de richting Finnentrop te lopen, maar via Oberelspe. Deze laatste variant belooft volgens de kaart wat minder steile hellingen en dat is, mede gezien de gezondheidstoestand van Els, wel zo prettig. Het wordt hoe dan ook toch weer een flinke tocht vandaag, want we moeten wel in de buurt van Finnentrop uitkomen om morgen zonder stress de trein terug weer te kunnen halen. Om half tien gaan we dan ook op pad, Els verlichtend door wat van haar spullen over meerdere rugzakken te verdelen. Het is eerst nog fris in de wind, maar als we even later omhoog lopen en in de zon, gaan de eerste jassen alweer uit, en ontbloomt een enkeling de kuit. We weerstaan na een uur gaans de verleiding om in het liefelijk gelegen dorpje Brenschede koffie te gaan

drinken en sjokken voort om nog voor het middaguur, en dus voor de winkelsluiting) het dorp Oberelspe te bereiken om boodschappen te doen. Dat lukt: om half twaalf zijn we daar. Helaas zijn wel alle café-restaurants om verschillende redenen gesloten, dus we moeten ook inkopen doen voor de lunch. Het is trouwens wel weer wennen, zo'n drukke weg met auto's, als je fris en vrij uit de natuur komt wandelen. Jolanda, pa Das, en Marion doen inkopen in een uit z'n jasje gegroeide bakkerij. Er is zelfs enige verse groente te krijgen, en zo'n drie soorten wijn: van elke soort staat er een fles. Ze

kopen een zak van twee kilo uien, halen er drie uien uit, en geven de rest terug aan de verbouwereerde eigenares. De inkopers komen tenslotte aanzetten met een grote gebakdoos die heerlijk is gevuld met amandel-kruimel plaatkoekgebak, gevuld met banketbakkersroom. We lopen het dorp gauw weer uit en lunchen in de berm en in de zon, vlak buiten het dorp,

de kuiten ontbloomt

eiertransport

naast de begraafplaats. Er is ook chocolademelk gekocht en dat vindt gretig aftrek. Dit is pas vakantie: lekker schransen in de zon. De koeien achter ons in het weiland kunnen maar moeilijk wennen aan onze aanwezigheid en gaan tekeer alsof we rundvlees op ons brood hebben in plaats van hagelslag. Jolanda is kort voor we weer inpakken haar sigaretten kwijt (tot opluchting van Jan Willem) maar vindt ze (tot opluchting van haarzelf!) al teruglopend toch weer. We maken eieren en wijn gereed voor vervoer: de eieren gaan ontschaald in een waterfles, de wijn in twee andere. Om kwart over 1 stappen we weer op, na eerst nog grafwater (citaat pa Das) te hebben getapt op de begraafplaats. Via een mooie rustige asfaltweg lopen we door het dorp Altenvalbert, waar Jolanda een jonge kat aanhaalt; naar later blijkt met fatale gevolgen! Na het dorp nog een stuk asfalt en dan omhoog de bossen weer in. Daar blijkt dat de kat ons nog steeds volgt, ook al zijn we alweer een paar kilometer van Altenvalbert af. Dat wordt dus een probleem, ook al hebben we dat nog niet helemaal door. We gaan intussen flink omhoog, door saai en donker productiebos, maar komen boven in

Timmie met Jolanda

Timmie met Marion

Timmie met Jan Willem

Timmie met oom Jan

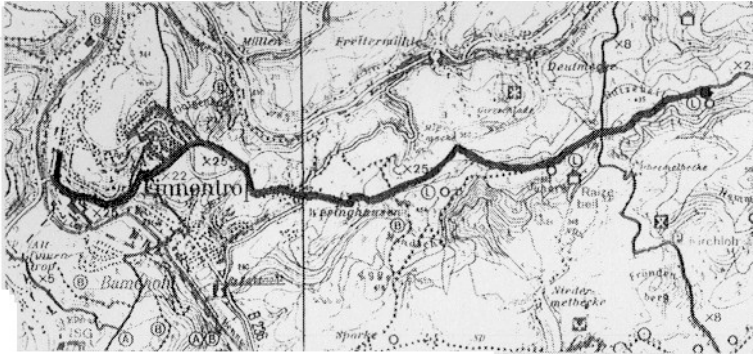
een luxe zitplaats

fraai loofbos terecht. De kat (we weten op dat moment zijn naam nog niet) begint steeds klaaglijker te miauwen, maar ziet blijkbaar ook geen ander alternatief dan ons te volgen. We vinden al vrij snel (16.00 uur) een mooi plekje om de tenten op te zetten. Eindelijk eens lekker de tijd om een borrel te drinken voor het eten. Als vanzelf gaat eenieder aan

de gang: Jan Willem en Ron zorgen voor brandhout, Jolanda bereidt het eten voor, Irene, Aldert, Els, en Marion zetten de tenten op en pa Das neemt een borrel (grapje!). [Jolanda besluit ditmaal op een luxe zitplaats het hele eiereneten voor te bereiden, en laat daartoe haar oog vallen op een stevige brede boomstronk. Onbekend met haar eigen krachten vleit zij haar derrière neder, waarop de stronk lusteloos zuchtend in tweeën splijt en Jolanda in het herfstgebladerte onderduikt. Door dergelijke ervaringen leert een mens zichzelf kennen. Want even later, wanneer wij rondom het vuur in gedachten verzinken, horen wij dichtbij in de duisternis een doffe klap. Geschrokken kijken we op en ontdekken: oom Jan ontbreekt. Enkelen spoeden zich herwaarts met de EHBO- waterfles voor het uitspoelen van eventuele diepe vlees- wonden, maar horen al snel geruststellend gemompel, waaruit wij opmaken dat er geen reden tot paniek is. Wat blijkt: de

ongelukkige was aan het scharrelen geweest in de Mirakel en kwam met armen vol kaarsen, mayonaise, lucifers, worst, borrel glaasjes, crackers, kandelaars, en Els (nee, niet de nicht maar de drank) door de duisternis naar het vuur. De verpulverde resten van de door Jolanda verbrijzelde boomstronk vormden een uiterst verraderlijk opstakel. Het slachtoffer bleek echter dermate robuust dat er van blijvend letsel geen sprake is. Na enig geredder komt alles en iedereen weer op zijn pootjes terecht, en wordt de maaltijd klaargemaakt. – red -] We eten roerei met tomaat-champignons-ham-soepgroente-ui-kaas en daarbij, jawel, witte wijn! Na zo'n week vol ontberingen wordt dat door de groep als een enorme luxe ervaren, ook al is het onder meer Keiler-Geister. Het vuur laait al voor het donker wordt weer op en de meute schaart zich hongerig rond de vlammen. Ook de kat lust wel wat en wordt gevoerd met worst, ham en kaas. We schrikken op als twee ruiters over het pad galopperen terwijl de duisternis al invalt. Tegen 9 uur gaan we alweer naar bed; de kat gaat mee de Mirakel in. Hij rolt zich eerst in de slaapmat wat later een plek aan het slaapzak van pa Das. Het al te koud, en we vallen al laatste nacht in het vrije!

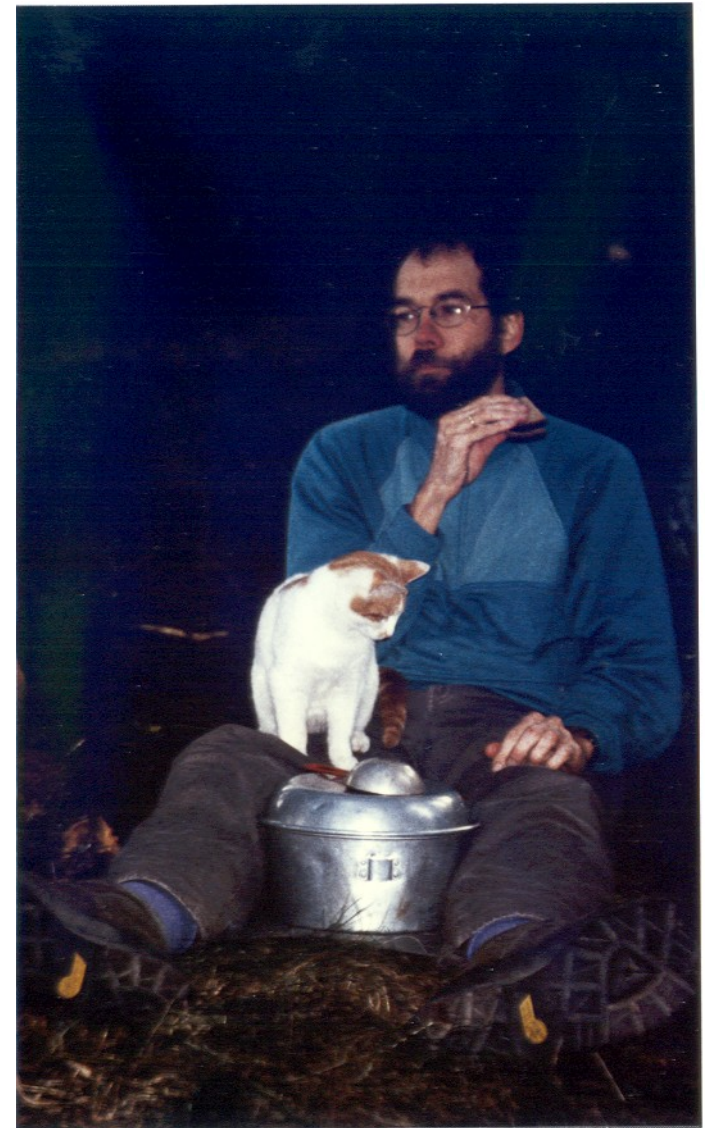

Timmie met Els (in bed)

Afzien, afscheid en aankomst

Waarin de nacht niet door ieder optimaal doorstaan is, Timmie weer thuiskomt en de dag gevuld lijkt met louter afscheid nemen.

Alderts ingebouwde wekker gaat al vóór zevenen af en vrolijk koutend wekt hij Marion. Samen kwebbelen ze de rest van de TTERS naar de prachtige morgenstond. In de tent van Ron en Irene, die deze keer bezet is door JW en Jo, heeft des nachts weinig rust geheerst, want Jolanda is ook slachtoffer geworden van het 'ruitje' dat al eerder enkelen trof. Ze moest in de koude nacht de tent uit om het één en ander eruit te gooien. En dan de Mirakel: Timmie heeft alles op alles gezet om zich gedurende de nacht te verzekeren van speelkameraadjes. Eerst spelen met Els in de voortent, daarna Ron en Irene wakker houden en zich dan door oom Jan uit de tent laten gooien. Al met al staat Els wat krom buiten de tent, want Timmie heeft zich uiteindelijk een slaapplekts verworven ergens op Els haar slaapmatje.

Timmie met Aldert

en ... die kat kwam weer!

Geen wonder dus dat alleen Aldert en Marion zo uitgerust en welgemoed uit de tent komen. Dat is maar goed ook: het ontbijt is aanstaande en de voorbereidingen daarvan vergen heel wat improvisatietalent. Marion snijdt plakken van het ongeveer 3 kilo wegende roggetarwebbrood. Maar dan moet het beboterd en belegd worden. Likkebaardend staat Timmie erbij, loopt langs en op de broodplank en tracht zijn deel te krijgen. De worst wordt gebruikt als lokmiddel. Ver van de smeedders krijgt Timmie steeds kleine stukjes en intussen smeert Marion in razend tempo door en smijt brood + beleg in een plastic tas nèt voor Timmie weer terug is gerend. Hij wordt geaaid en gepaaid, maar hij zwaait met z'n staart en is meteen terug. Dan, hè hè, begrijpen we hem: drinken wil hij, 't geeft niet waaruit. Een flessedop of een beker, als het maar nat is. De rust keert weer. Het ontbijt is ook het moment voor overleg. De vorige avond waren al plannen gesmeed over het af-leveren van Timmie, hoe en waar. Nu besluiten we, dierenvrienden als wij zijn, dat Ron en Irene even terug zullen lopen, Timmie af zullen leveren en dan met de bus naar Finnentrop

let op je woorden

zullen komen als de tijd het toelaat. Ze kunnen ons dan hopelijk net nog afzoenen voor wij naar Nederland terugkeren en zij hun TTje nog even voortzetten. Opgelucht over dit enig juiste besluit zetten diegenen die wankel magen hebben zich aan

de resten witbrood, de anderen vermalen de stevige 'echte Duitse boterhammen'. (P .S. met deze verleidelijke slagzin zette ik mijn kinderen thuis aan resten van dit brood, maar het ging er niet in). De tenten worden opgebroken, de kampvuurplek onzichtbaar gemaakt en dan: tijd voor een groepsfoto. De diverse toestellen worden geplaatst, beloerd en nog eens ingesteld en dan staan we er (terecht) weer gelukkig en tevreden op. Tijd voor vertrek! Tegen onze inmiddels gevestigde gewoonte in van vertrek tussen negen en half tien, is het nu al tien uur. Strategisch kiezen wij onze posities: Ron en Irene met Timmie op de arm (en voor noodgevallen een

Timmie met Irene en Ron

Wenninghausen

stukje worst in de zak) vertrekken eerst. Als zij uit beeld zijn stappen wij op naar Finnentrop. Onderweg lijken we steeds weer de zachte poezenstapjes van Timmie te horen, maar het wordt geen blijken. We komen zeker vier prachtige kampeer- plekjes tegen, de één nog mooier dan de ander. Een hut met kamp- vuurplaats, tronken om op te zitten, zacht gras ... Gelukkig vlakbij een winderig weiland, dus daar zouden we toch niet zijn gaan staan! De vergezichten zijn

magnifiek, soms zeven heuvels ver. We nemen een stukje asfaltweg en lopen Wenninghausen binnen. Daar is een winkel. We voorzien tijd te kort te komen voor het zoeken van winkels in Finnentrop dus we slaan nu levensmiddelen voor in de trein in en een prachtige Das, voor onze gelijknamige oom. Een handdas wel te verstaan. Nog 1 uur te gaan en dat zullen we (z)weten. We nemen nog 1 heuvel, wijken dan van route X25 af en dalen met rokende schoen-

zolen over asfalt naar Finnentrop af. Toch weerhoudt dit alles ons niet om ons voor te stellen hoe Ron en Irene Timmie aan z'n baasje terug geven: een moeke met flinke boezem drukt Ron aan haar hart roepend "Mein lieber Tröllchen" (tegen Timmie!) en Irene krijgt in de keuken een heerlijk stuk apfelstrudel. Zo zie je maar waar een ieder naar verlangt. Beneden volgen we een grote weg met vrachtverkeer en racen naar het station. En daar wachten ons Ron en Irene! Inderdaad, Timmie was weggelopen ('dat heeft hij nog nooit gedaan!') en hoorde bij een meisje die blij was hem weer te zien. Na verhalen over alle door ons gedane en doorstane moeite en leed, restte de eigenaars niets anders dan Ron en Irene

met de auto naar Finnentrop te brengen. Vrijwel tegelijk valt ons vertrek. Na gezoen en gezwaai vertrekken wij per trein om 12.52 uur naar Hagen en Ron en Irene per bus naar Attendorn. We hebben 40 minuten om weer tot onszelf te komen, want afscheid nemen valt altijd zwaar. We behelpen ons met smeerkaas ondersteund door broodjes, met melk en vruchtenyoghurt. In Hagen wachten we 20 minuten en dan reizen we in weer 40 minuten naar Essen. Intussen rekent oom Jan wat hij kan. Er lijkt 30 DM te

veel in kas, maar dat lost hij nog wel op. In Hagen of Essen gaan we ons ook nog even te buiten aan duur, Duits gebak. Smullen! En passant vindt JW een prachtig, klein brievenwegertje. Door z'n gewicht uitermate geschikt voor een rugzak TT. In Hagen sprinten we naar ons perron. Daar wacht een trein die ook Duisburg aan zal doen. Maar men wil ons duidelijk niet in die trein hebben. Wantrouwig wachten we op de volgende trein en gelukkig: die gaat ook via Duisburg en bovendien zijn er gereserveerde plaatsen voor ons. Duisburg

station wordt vernieuwd en dat levert veel herrie en stof op. Enkeligen kopen wat voor kinderen *en/of* andere familie in de gang met winkeltjes. Daar staan bij een snoepwinkel allerlei zoetwaren in grote manden. Een oude 'heer' schuifelt er omzichtig langs en laat af en toe stiekem iets lekkers in zijn zak glijden. Vlakbij is een 'snackbar' met twee kolossale woks waarin

"... und sehen sie, mein lieber Freund, wir haben ein Schein für sieben Personen, aber wir sind sowieso nur mit sechs, denn der Albert ist überhaupt bei seine Familie geblieben, und können sie das vielleicht hier irgendwo anzeichnen, denn ich möchte das Geld zurückfordern wenn wir zu Hause gekommen sind."

koolsoorten (zoals zure-) samen met spek en worst liggen te sudderen. Wij hebben onze buik al vol dus we vallen niet voor deze verleiding. De hele club van nog slechts zes TTERS gaat het station uit, vluchtend voor de herrie. Daar, op het grasveldje, alsof men van onze komst wist, staan stoelen. Die worden even bezeten en dan kondigt men ons vanaf het perron het vertrek van onze trein om 15.52 naar Utrecht. Anderhalf uur en wat gereken, gepraat en gesudder later staan we op een perron in Utrecht C.S.

Niemand van onze dierbare familieleden die ons wacht? Of toch wel? Oom Jan hoort een bekend fluitje, maar tante Georgine komt niet in beeld. Bij de kluizen praten we oom Jan er vanaf om f 6,- te betalen voor z'n rugzak. Wij dragen toch ook? Het bellen naar de oppassen volgt. Alles is o.k. met alle kinderen. Met gerust hart gaan we naar 'Alphonso' de Mexicaan, aan de Oude Gracht. Tante Georgine wacht bovenaan de trap. Ze was op ons perron en had gefloten, maar niets gevonden. We druppen

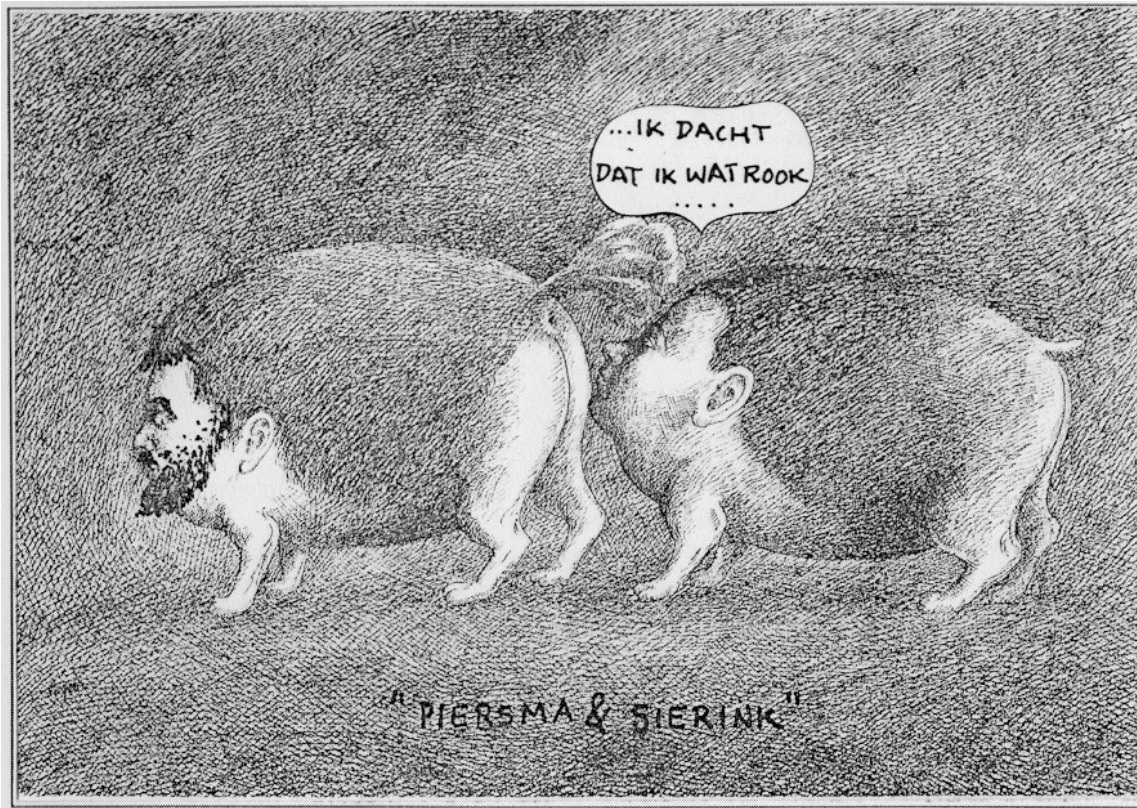

perron 0 Duisburg Hbf

met gerust hart

binnen. Els komt na het thuisbrengen van haar zak. En Peter, Gabrielle en Eva, benieuwd naar de verhalen, schuiven aan als net de bestelling is opgenomen. Van allerlei soorten pannenkoeken wordt gesmuld. Verhalen, verhalen. Toetjes toe. En dan eindigen zoals het begon: zoen, zoen en tot ziens!

TTerugblick

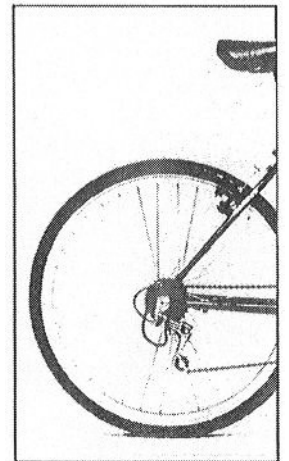
Waarin de achttiende TT grondig verwerkt en afgemaakt wordt. Maar de herinnering blijft.

Nadat iedereen zijn of haar roes had uitgeslapen, en de vijf fotografen hun plaatjes hadden laten afdrucken of inramen werd het tijd voor echte verwerking. Die uit zich meestal op een persoonlijke gevoelige plek. Oom Jan liet er geen twijfel over bestaan waar die plek bij hem zit,

getuige de eigenhandige vervalsing van een kunstwerk van Roland Topor (1975), waarvan het origineel te bewonderen is in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Stel je toch voor dat zo'n man je schoonvader zou zijn! Afijn, op 19 november werden te Houten foto's en dia's ter leringe ende vermaeck vertoond aan een ontelbare schare achterkleinreintjes. Zo werken we aan de continuïteit van de TTraditie. Ook luisterden we naar een historische

bandopname uit 1977, het eerste TTjaar en wel van de grondlegster der TT oma Moeke zelf. Zij vertelt daarin op haar eigen onnavolgbare wijze van haar belevenissen met een corrupte visboer. Oom Jan kwam met een onberispelijk financieel verslag. Bij het ter perse gaan van dit verslag is nog niet bekend of het treinkaartje van Albert terugbetaald wordt door de NS. Irene en Ron zaten een groot deel van de middag te zweten om hun verslag af te krijgen, dat zij uiteindelijk om 15.40 resp. 17.30 uur inleverden. En daarmee was de basis gelegd voor het verslag dat nu voorligt. Ganz herzliche S...Dank aan alle bijdragers voor het tijdig inleveren van teksten en plaatjes aan de redactie.

Inmiddels, beste lezer, inmiddels is het november. Straffe poolwinden striemen het gelaat van eenzame fietsers, en ijzige buien lijken hen te verkillen tot op het bot. Slechts enkelen is het gegeven de elementen te trotseren. Op hun moeizame tocht bemoedigen hen echter de heldere luchten, de verkleurende opkomende zon, en het geelbruine bladerpad onder hun wielen. Het is dit natuurschoon, dat me op zekere morgen in gedachten weer terugvoert naar de TT. Mijn gemoed schiet in stilte vol, maar voordat ik iets kan uitbrengen nadert mij van gene zijde een andere fietser met een bekend uiterlijk. Met zijn vinger op de mond maant hij mij tot zwijgen. Wij wisselen slechts een glimlach, geboren uit het geheim van de gedeelde herinnering aan de 18e TT. Het is deze herinnering, die ons in de barre koude van de komende winter zal vergezellen en verwarmen, en die ons doet uitzien naar de volgende TT.

TREKTOCHT 1994 ROTHARGEBOERGTE SAUERLAND

1. COLLECTIEVE KOSTEN EN BATEN

1.1 Inkomsten:

8 x f 200,00

f 1.600,00

1.2 Reiskosten:

Multirail reisbiljetten, toeslagen, reserveringen en administratiekosten,
6 x f 126,95 en 2 x f 150,25 =

f 1.062,20

1.3 Blijft aan tochtgeld:

Dat is in DM: 537,80 x 100 : 113,55 - 3,00 provisie bank = DM 470,62

f 537,80

1.4 Uitgaven tijdens de tocht:

A. Groep van acht:

15-10 Essen: koffie, chocolade : DM 30,60
16-10 Obersorpe: Rindersuppe : DM 36,40
17-10 Alte Schanze: koffie, chocolade : DM 22,80 *)
18-10 Saalhausen: bakker, kruidenier
en Jägermeister : DM 62,36
19-10 Ober Elspe: bakker, TT-omelette
met prut en witte wijn : DM 64,64
20-10 Finnentrop: dasje voor oom Jan : DM 10,95

Totale uitgaven groep van acht : DM 227,75Dat is in guldens: 227,75 x 113,55 : 100,
afgerond op 8-voud :

f 258,64

B. Groep van zes:

20-10 Finnentrop: kruidenier : DM 15,67
20-10 Hagen: koffie en gebak : DM 59,60

Totale uitgaven groep van zes : DM 75,27Dat is in guldens: 75,27 x 113,55 : 100,
afgerond op 6-voud :

f 85,50

1.5 Waardevermindering wisselen D-marken terugreis, zie 1.3 en 1.4:

(470,62 - 227,75 - 75,27) x (113,55 - 109,45) : 100 +
+ 5,00 provisie GWK, afgerond op 8-voud:

f 11,84

1.6 Terug te betalen voorinkopen, zie tabel onder 2:

f 220,00

1.7 Totale kosten exclusief reiskosten:

-----> f 575,98

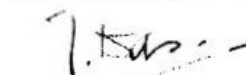
1.8 Tekort TT 94:

f 38,18

2. INDIVIDUELE KOSTEN EN BATEN

in guldens	Jan Willem Jolanda	Aldert Marion	Els	oom Jan	Ron Irene	totaal
reiskosten	253,90	253,90	126,95	126,95	300,50	1.062,20
uitgaven (8)	64,66	64,66	32,33	32,33	64,66	258,64
uitgaven (6)	28,50	28,50	14,25	14,25	00,00	85,50
waardevermind.	2,96	2,96	1,48	1,48	2,96	11,84
voorinkopen	55,00	55,00	27,50	27,50	55,00	220,00
totale uitgaven:	405,02	405,02	202,51	202,51	423,12	1.638,18
betaald:	400,00	400,00	200,00	200,00	400,00	1.600,00
tekort (-):	- 5,02	- 5,02	- 2,51	- 2,51	-23,12	-38,18
verrekening voorinkopen:	59,00	35,75	51,25	6,00	68,00	220,00
te ontvangen:	53,98	30,73	48,74	3,49	44,88	181,82

Frans Hals Expres, Duisburg - Utrecht, 20 oktober 1994,

oom Jan,
thesaurier

*) De uitgaven in Alte Schanze zijn exclusief riant, weelderig, verleidelijk en uiterst smakelijk gebak, ons aangeboden door tante Bep en -bij nader inzien- Els, die vond dat de rekening buiten alle filantropische proporties was. Ter geruststelling van de minder scrupuleuze gebaksvreters wordt het bedrag hier maar niet vermeld. Beide dames Pabon intussen hartelijk bedankt!

Colofon

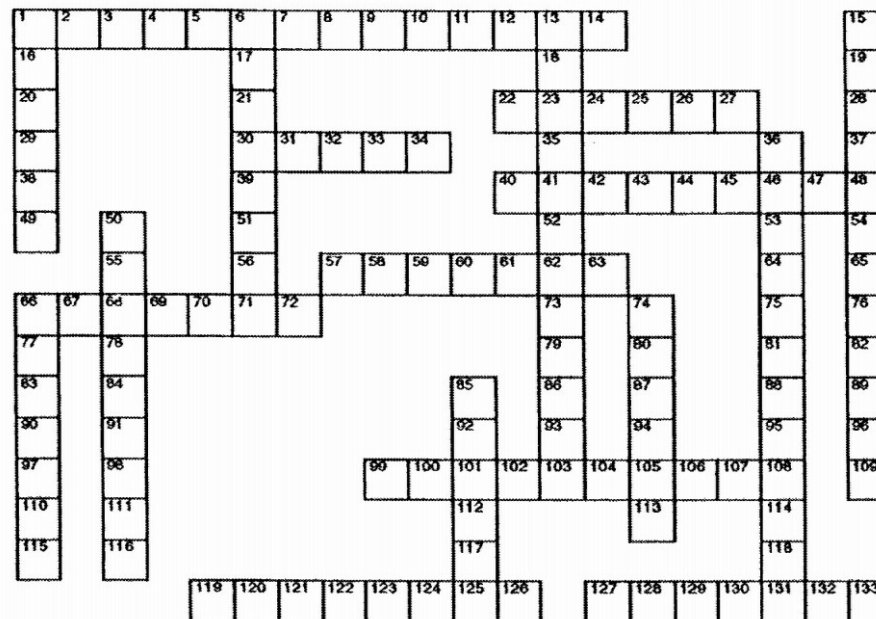
TT18-1994

redactie: Marion en Aldert; correspondenten: Els, Irene, Oom Jan, Jan Willem, Ron, Marion.

Met dank aan alle uitzwaaiers, achterblijvers, en oppassers, die deze TT allen op hun eigen wijze opgefleurd en mogelijk gemaakt hebben.

Speziellen Dank sagen wir Kat ja, das kleine Mädchen aus Altenvalbert, weil sie ihr Timmie mit uns mit-geschickt hat. Es ist ein sehr gemütliches Tierchen, damit wir nicht nur viel Spaß gemacht haben, aber durch den wir auch unsere müden und schmerzhaften Füße ganz und gar vergessen sind.

Fotografie: Jan Willem(JW), Els(E), oom Jan(OJ), Ron(R), Aldert(A) (pag, nrs vlnr en vbnb): voorkant: JWC13; 1:JWD2; 5:R1, E139-12; 6: JWA11; 7: E139-16; 8: JWA18, JWA21; 9: JWA24, JWA26; 10: JWA27; 11: JWA29; 12: JWA35, E140-9; 13: OJ1-4; 14: JWA34, R13; 15: E140-15, E140-19; 16: JWB1, R18, R21; 17: A1, JWB7; 19: JWB14, JWB15; 20: JWB17, E141-5; 21: OJ1-9, OJ1-10; 22: OJ1-12, E141-10; 23: OJ1-14, OJ1-17; 24: JWB29, JWB32; 25: OJ 1-20, R35; 26: JWB33, JWB34; 27: JW1(1980!); 28: JWC2, JWC6; 29: JWC14, OJ2-1; 30: OJ2-6, OJ2-4; 31: A7, OJ2-10; 32: OJ2-12; 34: JWC24; 35: E142-14, OJ2-16, E142-21; 36: JWC27, JWC29; 37: JWC28, E142-25, JWC34; 38: JWD1, JWC35; 39: OJ2-20, E 143-9; 40: OJ2-21, JWD4, E 143-11; 41: OJ2-23, OJ2-22; 42: OJ2-24, E 143-22; 43: E143-27, E143-34; achterkant: A6.

TTogram

Invulling is eenvoudig na grondige lezing van dit verslag. Het bevordert de verwerking bij de deelnemers en de inleving bij thuisblijvers en achterban. 1 h. rossige heuvelen 1v. Rückenbeutel 6. Mexicaan 13. ophangplaats 15. bergfiets 22. epidemische familiale uiting 3C. hoogste TT94 top 36. lichtsputum 40. TTworst 50. overhoofd 57. zo hoezo 66h. wild schaap 66v. wondertent 74. mayovorm 85. TTpoes 99. hout jaap 119. limietlaan 127. hardste TT94 top. Stuur het bericht, gevormd door de letters: 59,89,133; 56,11,72,130; 130,77,1; 27,44,30,78; 130,38,122,108,102,54,120; 87,65,132, 10,61; 96,81,3,105,18; 22,34,83; 130,125,92,52,14; 93,100,112,15,60,110; 57,77,9; 127,5,25; 31,76,62,68,42,121; 17,109,99,123,74,103; 57,40,84,101, 113,129,123,84,75,22,85,41; 124,91,32,130,14,7,66,65,64,116,46,20; 57,132, 127,12; 61,88,69,42,58,4, 23,117,13,48 naar degene die daarvoor in aanmerking komt.

Oplossing vorig jaar: 1.rugzak, 2.vuur, 4.Schlucht, 15.thesaurier, 16.Hortensia, 25.wandelkaart, 27.zwijnen, 29.talk, 36.rijstewafels, 41.Wald, 46.sansivoor, 47.Kuchen, 53.bus, 70.Konditorei, 80.hagelslag, 92.do, 95.shampoo. Wie de slagzin invult, zal ontdekken dat deze boodschap aan de tandarts te Echtemach gericht is.

